

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strad
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
a treia-ora 10 bani.

Revistă.

În săptămâna aceasta s'au întâmplat lucruri de mare însemnătate pentru noi, atât la noi în țară, cât și în țările vecine, cari ne interesează.

S'a vorbit mai de mult și se vorbește și acum despre alianțe în Răsărit sau în țările din Balcani. E vorba să se alieze (să se lege prin tratate) țările de neam slavie, anume *Serbia, Muntenegru și Bulgaria*, pentru a-și lăși hotarele. Din această alianță nu va fi însă nimic, căci nu este înțelegere bună între domnitorii lor. Dar' fapt este, că în Bulgaria și Macedonia e neliniște și se ivesc semne de turburări. Ele sunt puse la cale de vestitul comitet macedonean. Aceste turburări însă ar aprinde în flacări Peninsula-Balcanică și de aceea, pentru susținerea păcii e pe cale a se forma o altă alianță, între România, Grecia și Turcia. Foile din România spun, că dacă aștăririle vor continua în Macedonia, alianța aceasta poate să se încheie.

În România amenință o crasă ministerială, adică ministerul lui *Petre P. Carp* e să se retragă dela putere. În România de vre-o doi ani încoace se simt lipsuri însemnate și stăpânirea a făcut cruțări de bani, dar' cu toate aceste trebuie să-și facă noue isvoare de venit. Carp voește a pune unele dări noue, cu cari însă majoritatea conservatoare nu se prea învoește. Carp a declarat, că dacă deputații nu-i vor vota măsurile, ce vrea el să le ia, se va retrage! Acum decurg pertractările.

Tot în România s'a întâmplat săptămâna aceasta un lucru mare. În 24 Ianuarie căl. vechiu, adică *Mercuri, Liga pentru unitatea culturală a Românilor* și-a sârbat existența sa de 10 ani. Sârbarea a fost frumoasă, cu vorbiri și cântări. Mercuri s'au împlinit deci 10 ani, de când Liga muncește pe terenul cultural-național. Să deo Dumnezeu, ca să poată lucra încă mulți ani înainte. La adunare s'au trimis două depeși de felicitare Ligei, una de presidentul *Dr. I. Rațiu*, cealaltă din partea redacției *»Tribunei«*.

În *Austria*, cum am vestit, noul parlament s'a întrunit săptămâna trecută. Deschiderea sârbătorească s'a făcut prin *Maiestatea Sa, Luni*, în săptămâna aceasta, cu o vorbire de tron. În vorbirea aceasta se înșiră lucrările pe teren economic, industrial etc., ce vor trebui desbătute în parlament, apoi atinge și cauza limbilor și provoacă pe deputați la muncă serioasă. — Este însă puțină nădejde, că parlamentul va putea lucra regulat, — din pricina neînțelegerilor dintre deputați. Aceasta s'a văzut la cea dintâi ședință, din săptămâna trecută, când s'au și început certele.

În sfârșit trebuie să mai amintim, că *poporul sârb este în jale*. Și-a pierdut pe un mare fiu al său, *Dr. Svetozar Miletici*, care odinioară a fost sufletul luptelor și lucrărilor poporului sârbesc din patrie. Miletici a fost deputat în dieta dela 1865, apoi cap al însoțirii culturale sârbești *»Omladina«*, întemeietorul foii *»Zastava«* (*»Steag«*) din Neoplanta etc, lucrând ca un uriaș în toate direcțiile pentru înaintarea și

binele poporului său. La 1875 însă a fost prins, acuzat fiind, că adună oameni pentru a ajuta pe Sârbi răsculați împotriva Turcilor, ear' la 1878 a fost osândit la 5 ani temniță. După-ce a eșit de aici n'a mai luat parte la viața publică și a trăit retras în *Vârșeș*, unde a murit în 4 l. c. În mormântarea 'i-s'a făcut Mercuri în Neoplanta, cu mare pompă.

Miletici n'a lucrat numai pentru Sârbi, ci pentru toate popoarele din patrie și astfel și pentru noi Români. De aceea foarte bine zice *»Tribuna«* scriind despre Miletici, că *»noi împreună cu Sârbi, flori îi vom sădi pe mormânt și memoria luptelor și nisuițelor lui va via întotdeauna în nimile noastre«*.

PROCESUL PENTRU AVRAM IANCU. Se știe că în procesul intentat pentru colecta de monument la mormântul marelui Iancu, tribunalul din Alba-Iulia a osândit pe dl *Liviu Albin* la 15 zile arest și 200 coroane pedeapsă în bani, pentru că a colectat fără permisiune.

În urma recursului înaintat de acuzat, tabla regească a urcat pedeapsa la 10 luni închisoare.

Curia reg. în ședința de alaltăieri, în urma referadei județului Berlogia, a aprobat hotărîrea tablei reg. Osânda de 10 luni s'a considerat ca făcută prin timpul, ce l-a petrecut dl *Albin* în închisoarea preventivă.

În chipul acesta s'a sfârșit faimosul proces, în care procu-

FOIȚA.

Poesii populare.

Din Cenade.

Culese de *Antonie B. Lupea*.

Trandafir cu frunza deasă
Dulce-i gura de mireasă,
Dar' nu-i dulce cum se fie,
Făr ca strugurul din viie.

Frunză verde călomie,
De-aș trăi cât frunza-n viie,
N'aș lua fată-n moșie
Să-mi poruncească ea mie,
Făr' săracă și să-mi placă.

Poate fi mândra frumoasă
Podu-i țese, podu-i coasă,
Șirele de peste cot
Coboară grăul din pod,
Brățeara de peste mână

E cusută pe fâină
Și-mpenată pe slănină.

Place-mi mândra ocheșea
Și-n țîrg mi fală cu ea,
Dar' mândruța gălbicioasă
Nici acasă nu-i frumoasă,
Nici acasă nici în țîrg
Nici să mînci cu ea din blid.

Ia-ți bade fată săracă
Că cu mâna ei să mbracă,
Dară fata de bogat
Până-și pune-o cărpă-n cap,
Până-și face-un șir pe mână
Tot cu cupa la fâină,
Pentru puii de pe cot
Coboară grăul din pod,
Pentru ciupagu din spate,
Dă un zlot și jumătate
Și-o ferdelă de bucate,
Pentru puii de pe mână
Totdeauna dă o lână
Și-o ferdelă de fâină:

Așa-i bade cea bogată
Când îi toamnă mîncă-o vacă
De-și ia haine și să-mbracă.

Cuminte-i mândruța mea,
Cuminte-i dracu s'o ia
Că se poartă cum vrea ea:
În zile de lucrători
Cu șurțe brodate-n flori
Cu sîrmă pe-ncingători,
Și cu cărpă de mătășă
Cu zece zloți cumpărată.

Zis-a maica săraca
Să las somnul și mândra
Mai cu seamă ulița,
Maică măculița mea,
Eu somnul nu l-oi lăsa
Și ulița nici așa,
Pe mândra până-i lumea.

Foaie verde lemn uscat
M'ai mîncat mândro mîncat
Numa ochii mi-ai lăsat,
Să nu dau cu capu-n gard,

rorul contele Lázár a vătămât memoria celui mai mare și popular erou al neamului românesc.

Telegramele de felicitare, trimise Ligei și despre cari facem pomenire în articolul din fruntea foii, sună astfel:

V. A. Urechidă

București.

Ca o stea luminătoare a strălucit 10 ani instituția culturală condusă de domnia-voastră.

Îi dorim viață lungă, prosperare și izbândă deplină spre realizarea mărefului scop cultural.

Dr. Rațiu.

Liga culturală

București.

La încheierea unui deceniu de muncă națională salutăm Liga, dorindu-și prosperare.

Steagul desfășurat acum zece ani, se tâlăie cu mândrie multe decenii de-arîndul.

Redacția „Tribunei“.

Alegerea de podesta sau de primar al Fiumei, despre care am amintit ieri, s'a făcut în 3 l. o. Din 54 de membri ai reprezentanței, 51 'și-au dat voturile pentru *Mayländer*.

La întrebarea obicinuită, pusă de guvernatorul Szapáry, că primește postul, ce 'i-s'a oferit din încrederea cetățenilor, *Mayländer* a răspuns următoarele:

„Întrebarea aceasta nu îmi este nouă. De trei-ori am refuzat protestând, *de oare-ce atunci era vedit că se tinde la nimicirea totală a drepturilor autonome ale orașului Fiume.* Acum când vorbirele lui Széll Kálmán, ținute în parlament și în fața deputației fiumane — au întărit convingerea tuturor cetățenilor fiumani, că guvernul maghiar nu dorește *nimicirea autonomiei orașului Fiume,* ci tocmai în *interesul statului* dorește să susțină această autonomie, și acum când în urma acestei convingeri, Fiume după trei ani de situație ex-lex din nou are reprezentanță, eu și cu mine toți cetățenii adevărați am privi repetarea enunțierii făcute cu prilejul alegerilor anterioare, ca o păgubire a intereselor publice,

ca o negare a principiilor orășenești și ca o consfințire a principiilor dușmănoase statului, cu care atât de mult a fost calumniat orașul Fiume.

Pentru aceasta *primesc postul de podesta.*

Proiectul pentru reforma administrației va fi în curând prezentat dietei. Cum reforma administrativă este una din forțele partidului guvernamental, ziarele liberale fac mari elogii lui Széll, pentru acest proiect, zicând, că dacă proiectul va deveni lege, administrația se va simplifica în mare măsură și va fi promptă de minune.

DIN LUME.

Răsboiul dintre Buri și Englezi.

Lumea trăgea mare nădejde, că prin urcarea pe tronul Angliei a regelui Edward VII. se va pune odată capăt urgisitului răsboiu, mai ales că venise știrea, că împăratul Germaniei va pași ca mijlocitor de pace. Știrea aceasta însă, durere, nu s'a adevărit. Regele Edward pare că se lasă condus tot de oamenii răsboiului. Înzădar 'l-a rugat printr'o prea frumoasă scrisoare și *comisiunea de pace* a tuturor națiunilor, ca să fie cu îndurare față de Buri. Din contră bărbații, cari țin astăzi în mâinile lor frânele guvernului englez, sunt deciși, ca să dea răsboiului o înfățișare și mai crudă. Ei zic, că nu se vor lăsa până-ce Buri ori vor închina până la pământ steagul, ori dacă nu vor *fi strîpiți* de pe fața pământului. Numai cât — vorba Românului — socoteala de acasă nu se prea potrivește cu cea din țirg. Căci ca din pământ răsar vitejii Buri și culcă la pământ oștile engleze, pe cari cruda soarte le aduc în calea lor. Ei sânt acum la vre-o 25.000. Cea mai mare izbândă a lor a fost în apropierea Pretoriei la *Modderfontein*, unde au prins *toată straja englezească*, 7 oficeri, 200 de feciori și un tun, apoi au respins trupele pe cari *Kitchener* le trimise în ajutorul strajei, pricinuindu-le pierderi însemnate. Asemenea au băgat Buri groază și în vecinii Portughezi, prietenii Angliei, amenințându-le orașul

lor *Lorenzo-Marquez*. Guvernul portughez a cerut ajutor grabnic din Londra. Ministrul englez de răsboiu a dat ordin ca armata engleză aflătoare pe corăbii în apele din sudul Africii să plece fără întârziere spre Lorenzo-Marquez. Buri se țin de minune în munții lor, au arme și proviant berechet, căci în toată ziua le cade în mâni câte un transport englezesc. Generalul *De Wett* intr'o singură săptămână a prins 2000 de cai, 100.000 de vite cornute și 6000 de soldați englezi. *Jumătate oastea engleză, a căzut, e bolnavă sau e în prinsoare.*

Edward VII. către popoarele sale.

Lunia trecută (22 Ianuarie st. v.) s'a săvârșit cel din urmă act al înmormântării reginei Victoria. Atunci au fost duse rămășițele ei pământești din capela Albert în mausoleul (mormântul) din Frogmore și așezate acolo spre vecinica odihnă. Regele Edward (care a moștenit mai toată averea privată a mamei sale) a *adresat un cuvânt*, un manifest, deosebit către poporul seu din țările de peste mare, către națiunea engleză și către principii și poporul din India, mulțumindu-le tuturor pentru durerea arătată la moartea mamei sale regine și pentru credința dovedită cu prilejul acesta.

Prietenia dintre Anglia și Germania.

Dintre toți domnitorii, nici unul nu 'și-a arătat așa de simțitor jalea la moartea Victoriei, ca nepotul ei împăratul Wilhelm II. Urmarea este, că între împăratul german și națiunea engleză s'au legat acum strinse legături de prietenie, cu toate-că națiunea germană nu 'și prea dă invoirea la aceasta.

Evreii în dieta din Berlin.

Un deputat evreu din dieta prusiană, Peltasohn, 'și-a ridicat glasul, pentru apărarea seminției sale. El s'a plâns că nu sânt destui notari și funcționari evrei în Berlin și peste tot în țeara nemțească. Ministrul german de justiție 'i-a răspuns, că el nu se ia după pofta unuia și a altuia, când denumește funcționari, ci are în vedere dorința și interesele poporului. Poporațiunea creștină nu are

Seara când mă duc în sat.
La nevasta cu bărbat
Bună palmă-am căpătat,
Bine-a făcut că 'mi-o dat,
Eu acolo ce-am cătat?
C'am știut c'are bărbat.

Dragostele nevestești
De vrei ca să le 'mplinești
Numai de rușine ești,
Că te bagă pe ferești
Și te scot pe unde pot,
Pe sub streșină prin pod.

Dela Turda.

Culese de *Leontina Crișan*, jună.

Haida bade, haida dragă
Nu te uita că-'s săracă,
Haida bade, hai guruță
Nu te uita că-'s micuță,
Că eu m'oi sul pe prag
Și te-oi săruta cu drag,

Și m'oi înălța de jos
Și te-oi săruta frumos.

Pe unde merge doru
Nu poți ara cu plugu,
Că s'acată plugu 'n dor
Trag boii de se omor.
Doru meu pe unde umblă
Nu-'i pasere să-'l ajungă,
Doru meu pe unde sboară
Nu-'i pasere să-'l oboară.

Cătu-'i Sârbia de mare
Num-o cărărușe are
Pe care merge badea
Cu doru dela mândra.
S'o dus badea m'o lăsat
Doru lui mă pune 'n pat,
Nu s'o dus să nu mai vie
Că s'o dus la meserie,
Meserie a 'nvăța
A veni și m'a lua.

„Datine și obiceiuri“.

Nunțile țeranilor români din comuna românească Târnova (lângă Reșița).

După-ce-'și cam adună fiecare de pe câmp bucatele și fânul și 'și-le pun toate cam în rînd bun, cei-ce au feciori de însurat și fete de măritat încep a gândi la „nuntă“, cei cu feciori se gândesc unde să se ducă în „peșit“, ear' cei cu fete se gândesc că, cutare sau cutare de ar veni să-'mi pețescă fata, 'i-aș da-o.

Așadar' părinții, care vreau să-'și aducă noră-'n casă trebuie să plece cei dintâiu în peșite. Mai întâiu trimit vorbă pe un vecin sau neam la părinții fetei, după aceea pleacă mama ori tatăl feciorului și se duce și el să-'și cerce norocul.

Ajungând acolo unde-au plecat să bagă-'n casă, dă bună ziua, ori cum o fi, seară ori dimineață; după-ce-'i mulțumesc, cei din casă îi dau scaun să mai șadă, ear' el răspunde: că mulțumesc de odihnă, nu am vreme să șed, numai eacă și eacă de ce am venit, și le spune

încredere în notari jidovi. De aceea ministrul nici nu îndrăznește a înmulți numărul lor.

In contra anarhiștilor.

În dieta italiană din Roma s'a adus o lege nouă împotriva periculoșilor anarhiști, și anume pedeapsa de moarte.

Marina franceză.

Francezii au făcut un mare pas spre înălțarea lor militară. Au reușit să facă corăbii de războiu, cu cari se poate lupta pe sub apă, sub suprafața mării. Această invențiune a Francezilor a pus pe gânduri mai ales pe regina de până acum a mărilor, pe Anglia.

Reforma școlilor.

Ministrul de școale al Franței a venit cu un plan mare, pentru a schimba felul, cum se dă până acum învățătura în școlile franceze. Schimbarea aceasta e de cea mai mare însemnătate. E vorba ca de aci înainte copiii să capete în școală mai multe cunoștințe practice și folositoare pentru agricultură, industrie și să se pună pondul principal pe creșterea copiilor, ca să se facă din ei oameni cinștiți, cu caracter ferm, cu dragoste de neam și de țară și de toate lucrurile nobile.

Crisa ministerială în București.

Ziarul »Epoca« anunță, că crisa ministerială a izbucnit, din cauza că între Carp și între comisia camerei nu s'a ajuns la o înțelegere cu privire la schimbarea sistemului de dare. În consiliul de ministri ținut sub presidența Regelui toți ministrii au fost solidari cu dl Carp.

Inmormântarea Victoriei.

Ultimul act al înmormântării a decurs ieri în mod splendid. Conductul a plecat din capela Albert și s'a îndreptat printre șpalierul soldaților spre Fregmore, unde regina fu așezată spre vecinică odihnă. La 3½ ore s'a terminat înmormântarea.

că i-ar trebui fata lor pentru feciorul lui. Dacă au voe părinții fetei de acei oameni, atunci îi răspund: apoi bine, ne-om mai vorbi noi și vom întreba fata că fi-i-ar și ei voea, ori nu, și apoi și-om da răspuns până în vre-o câteva zile; ear' de nu au voe părinții fetei de acea casă, atunci îi răspund că: ei nu fac nuntă anul acesta, că li-e fata tot tinără și nu e câștigată, și nu are haine de ajuns, dar' să-și caute acela cu D-zeu în altă parte. După aceste vorbe cunoaște pețitorul de i-se prinde, sau nu. De au căpătat răspunsul cel dintâiu, atunci la ziua denumită se duce ear' să vadă că ce-i? Spunându-i-se că și fata nu zice ba, el aruncă doi ori trei florini în »șofeiu« cu apă ca »căpară« (arvună) și apoi se vorbesc că, când să vină să o dăruie pe mireasă? Hotărându-se ziua aceea — de regulă Lunea sau Marția — se pregătesc apoi cu rachie feartă pentru »goștii« (oaspeții) cari vor fi chemați acolo la »dăruială«. Se duce tatăl fecio-

Știri mărunte.

Armata franceză. Ministrul de războiu francez, André, a declarat (în urma unei vehemente interpelațiuni) cu ocaziunea desbaterii bugetului militar în senat, că toate națiunile au recunoscut curajul și devotamentul trupelor franceze în expediția din China. Ministrul respinge observarea, ce i-se face, că prin dispozițiile sale ar slăbi unitatea armatei. Pentru susținerea unității armatei e de lipsă, ca în ea să fie reprezentate în toate rangurile toate clasele sociale.

Congregațiunile. Camera a votat articolul II. al legii de reuniuni, care dispune, că la înființarea de reuniuni religioase trebuie să se facă insinuare prealabilă. Insinuarea aceasta nu se recere la înființarea altor reuniuni.

Reorganizarea armatei în Serbia. Scupcina a votat un proiect de lege, în urma căruia în armata sârbă se vor face unele schimbări. Serviciul infanteriei se va reduce la 1½ ani, al cavaleriei și artileriei rămâne tot 2 ani. Ministrului de războiu i-se dă imputernicirea de a face manevre anuale mai mari, la cari toți rezerviștii se iee parte, astfel, ca oficerii să aibă ocaziune a se deprinde în conducerea trupelor mai mari. Deasemenea va deveni mai strictă și creșterea oficerilor, ear' cercul de activitate al statului-major încă va fi lărgit în mod considerabil.

Cele 10 porunci ale limbii.

Între cele câteva popoare, a căror limbă nu i-a câștigat încă drepturile, ce i-se cuvin în țara lor, se numără pe lângă noi și poporul flamand (flandrii) din Belgia. Fruntașii lor au răspândit printre popor următoarele zece porunci, cari se potrivesc de minune și pentru noi:

1. Gândiți-vă, că în toată viața trebuie să dați locul întâiu limbii voastre.
2. Vorbiți în limba voastră acasă, cu familia voastră și cu amicii voștri, chiar și în prezența unui străin (Francez belgian).
3. Faceți, ca copiii voștri să fie crescuți în limba voastră și învățați mai ales pe fiicele voastre această limbă.
4. Dacă voiți să lucrați înțelepțește, atunci spre acest scop feriți-vă de toate școlile străine.

rului și-și chiamă câteva neamuri și vecini și adunându-se toți fiește-căruia i-se dă o flașcă cu rachie feartă și îndulcitate și apoi pleacă și ei. Părinții feciorului ajungând la casa miresii, acolo sunt bine primiți, li-se dă eară rachie feartă și îndulcitate. După-ce stau așa bând și povestind ea o oră sau două, atunci intră tatăl miresii cu ea de mână în sobă (chilie), — mireasa vezi bine chitită (gătită) frumos, — vine cu ea până în mijlocul sobii și stă pe loc; atunci se scoală tatăl feciorului și apropiându-se de mireasă îi pune în mână 5 fl. bani, — alții mai puțin, alții mai mult, după-cum li-e puterea, — ba unii încă pun și câte o salbă și zice: — Ține dragă! eu îți dau puțin, Dumnezeu să-ți dea mai mult, traiu bun și noroc, — ear' mireasa îl sărută în față de partea dreaptă.

După aceea se scoală mama feciorului și ear' așa face ca cel dintâiu, numai cât ea dă mai puțin bani, ea încă se sărută cu mireasa și apoi atunci vin

5. Pentru a scăpa de influența străină cumpărați și cetați numai cărți și gazete scrise în limba voastră.

6. Vorbiți numai limba voastră cu funcționarii, dar' vorbiți curat, ca să atrageți atențiunea.

7. Scrieți aceluia, cari pricep limba voastră, numai în această limbă, așa și către autorități, chiar și către cele mai înalte.

8. Dacă comandați în scris marfă, faceți-o în limba voastră, căci speranța de câștig deschide urechile.

9. Dați mărfurilor voastre numiri numai în limba voastră; prin aceste măsuri veți întări vaza voastră aici și în afară.

10. Toate inscripțiunile la prăvăliile și galantarele voastre, să le faceți în limba voastră.

Nici nu este alt modru, ca un popor să facă a fi respectată limba sa națională.

SCRISORI.

Răsnet la apunerea »Foi pedagogice«.

Agnita, în Ianuarie 1900.

Acesta este anul al 4-lea, de când apărea »Foaia pedagogică« în Sibiu, — știm sub a cui conducere, — care numai lumină și înțelepciune a infiltrat în spiritul și celui mai rutinat învățator. Cine va pute spune contrarul, acela de sigur că sau n'a avut-o în mână în viața lui, sau dacă o a avut, nu a citit-o cu atențiunea cuvenită, sau că n'a înțeles scrierile dintr'însa dătătoare de viață și de metodă într'adevăr dăscălească. Am înțeles dintr'o parte mai mult ca competentă, dacă e vorba tocmai dela medicul, care veghia ziua noaptea la patul bolnavei, căci boala de mult; zic, am înțeles mai din bună vreme, dar' de giaba am pledat în conferență pentru dînsa, căci »făcutu-m'am ca o aramă sunătoare și chimbă răsunător«.

Acum oare prin »Necrologul« ce-i publică redacțiunea desamintitei foi în numărul ultim din anul al 4-lea, nu se

rînd pe rînd ceialalt și fac ca și cei dintâiu, numai cât acestora le sărută mireasa mîna dreaptă.

După-ce au isprăvit toți se gată de plecare, dar' până a nu pleca se vorbesc viitorii »cuscri« despre ziua nunții și denumindu-se una din Duminecile dintre posturi, ori de e mai în vreme, înainte de post, pleacă »goștii« către ale lor, ear' cei cu nunta umblă să se câștige.

Mireasa cât e dăruită (dela dăruială până la nuntă) nu-i iertată să meargă la joc ori la alte petrecării.

Se apropie și ziua mult dorită a nunții. Când e Joi înainte de nuntă se caută din partea feciorului două neveste, de are el niscarva neamuri din scurt, atunci acelea, eară de nu, atunci altele, la care se mai alătură o fetiță ca de vre-o 6—10 ani și acelea se duc la mireasă cu »pana«. Se cumpără adevărat floare scumpă (floare artificială) și cu aceea se duc nevestele, la care ele îi zic »pană«. (Va urma).

dă vrând nevrând întregului corp învățătoresc un atestat de simplitate și puțină munițiune spirituală??!

Oare nu-și va pune lumea cultă întrebarea: Pentru ce trăesc învățătorii români, pentru ce se străduiesc, ce se-virșesc și cui servesc? Îmi pare potrivit aici cuvântul lui Mateiu evangelistul din a 3-a Duminecă după Rosalii. »Nimenia nu poate servi la 2 domni; că au pe unul va iubi și pe altul va urî; sau de unul se va ține și de altul nu va griji«. Pare-că ne aducem aminte, cum salutau — foile românești — ale noastre de binevoitoare, apariția nou născutei foi, ca oare-când neamurile Zahariei nașterea lui Ioan, înainte mergător al lui Christos, care avea să pregătească spiritele și inimile oamenilor de a fi accesibile pentru primirea învățăturilor lui Christos de mai târziu. Așa și fătul respective fata cea frumoasă »Foaia pedagogică«, care în toată luna apărea odată, ca ângerul Domnului, la lacul Vitezda — mântuia de boala spirituală pe unul fiecare din noi, de neștiința de a propune și prin urmare educa tinerimea. Căci zice Disterweg: »Voiți să judecați pe învățător? Luați seamă, nu la aceea ce el predă, ci cum predă elevilor«.

Ce atâta vorbă în clacă?! Pentru cei-ce nu simt, peana mea e cu mult prea debilă de a fi conducătoare. Și n'au fost alte pene cu foarte mult mai măiestre în stare a le arăta calea adevărată: pentru-că sămânța bună cade »sau pe peatră, sau pe lângă cale, sau între spini« și astfel nu poate produce roade de fapte bune. Unora ca aceia le este nimerit răspunsul, ce-l capătă bogatul nemilostiv dela Avram: »Au acolo pe Moisi și prorocii, dacă nu vor da ascultare aceloră, chiar unul de aici să se ducă, nu vor crede«. Așa și pentru aceștia: o peană din lună picată și nu i-ar pute face să se nisuiască spre ce e bine și frumos, căci le lipsește — duhul.

Fiindcă vreau să toc cuiul chiar în creștet și ca să nu creadă lumea, că chiar toți învățătorii români gr.-or. sânt lipsiți și n'au atragere spre tot ce e bun și frumos, îmi iau voe a da de gol pe acei învățători, cari prin purtarea ne-deamnă de poziția ce ocupă, ne fac de ocară, vorba Românului: »Capra face poșna și oaia pate rușinea«.

1. În primul rînd număr pe toți învățătorii tolerați. Aceștia, dacă își vrea să mă credeți, pentru-ca să poată da un examen strălucit, omoară spiritele elevilor cu câte bazaconii, pentru-ca să poată primi pe comisarul esaminător strălucit, apoi 3 luni înainte de examen, înghit bieții elevi atâtea orațiuni, de 'ți-se face pîrul vulvoiu în virful capului și pentru-ca să poată remunera pe deplin pe »tații adoptivi« ai lor și să poată ajunge la stare materială bună, ar vinde și cămașa lui Christos. Cum poți pretinde dela unii ca aceștia, să jertfească minimala sumă de 3 fl. pentru cultivarea spiritelor lor? când lor pentru aceeași cultivare li-se plătește dela comuna bisericască diurn și tot nu participă la conferențe! Deci cum să deie ei atâta ban, suma de 6 coroane pentru puținică hârtie și aceea... scrisă. De n'ar fi scrisă — te-ai mira — ar abona-o!

2. În rîndul al 2-lea consider, că a cântat prohodul »Foi pedagogice« mulți dintre teologii absoluți, cari se aplică câte 2—3 ani ca învățători și cari tot calcă a popă — ca cocoșul a cavalier — câte 4—5 ani, până-când își capătă o stațiune conform calificațiunii și cu fală se recomandă — teolog absolut și învățător!

Numai și din recomandare se poate observa, că privește postul de învățător numai ca pe a »7-a apă în chisăliță«, numai ca p'un mijloc pentru a-și ajunge eventualul scop. Si dacă i-se deschide prospect de a se face, ce așteaptă, apoi își zice: »Eu nu mai stăteam dascăl, cât am stat, și dacă îmi dădea »Albina« jumătate din averea ei.

3. În fine sînt învățătorii bătrâni din mila lui Dumnezeu primiți la fondul de pensuni. Aceștia nu mai au grijă mare de mersul regulat al învățămîntului, fără numai își tot compută anii de serviciu, cuincuenalele, plusul și ese numai la suma cutare. Oare unii ca aceia nu-și aduc aminte de »Bogatul cel din Biblie?! Nu, căci la ei »interesul poartă fesul«.

Nu e vorbă, nu putem zice că nu sînt excepțiuni între d-nii teologi și învățători bătrâni, căroră laude meritate le aducem, dar' sigur sînt, că puține laude am fi siliți să aducem.

Din parte-mi finesc, rugând pe prea on. redacțiune a »Foi pedagogice« să binevoiască a continua edarea ei și pe mai departe și a urca prețul abonamentului dela 6 la 8 coroane și cred, că aceia, cari până acuma au dat cu dragă inimă 6 coroane, tot așa de bucuroși vor da și 8 coroane și astfel ne-am scăpa de o pecete neagră pusă în caracterul nostru învățătoresc. Am speranță, că vorba comună: »unde a mers miia, meargă și suta«, nu mă va lăsa de rușine!

Ioan Paicu.

Din Bistrița.

— Adunarea generală constituantă a Reuniunii meseriașilor români.

Duminecă, în 27 Ianuarie s'a ținut adunarea constituantă a noiei Reuniuni a meseriașilor români. Cu pasul acesta s'a realizat o veche dorință și s'a satisfăcut unei ardente trebuințe.

Meseriașii români din Bistrița aflători într'un număr îmbucurător de mare de acum încolo au un centru, un locaș al lor, ear' în afară se pot prezenta ca o clasă încheată, ca un factor social și românesc, a cărui ponderanță numai crește poate.

Adunarea generală a fost cercetată de un număr frumos de măiestri și calfe, ear' dintre inteligenți încă au fost vre-o câțiva. Presidentul ad hoc dl Dr. Vasile Pahone, avocat, prin o frumoasă vorbire a deschis ședința, accentuând importanța actului ce se săvîrșește și adresând mulțumite tuturor aceloră din inteligență, cari au ostenit întru înființarea Reuniunii și provoacă pe toți la muncă solidară și românească.

Se alege secretar ad hoc dl Dr. D. Login, după care se purcede la alegerea comitetului.

Eată numele celor aleși:

Președinte: Dr. Vasile Pahone; vicepreședinte: Alexandru Roșu, fotograf; secretar: Dr. Valer Moldovan, cand. de adv.; cassar: dl I. Lungu, măsar.

Membrii în comitet: Ioan Murășan, Nicolae Murășan, Paul Beșoian, Dumitru Berbecar, Alexandru Cilica, Ioan Moldovan. Suplenți: Ioan Nicolau, Grigore Pop, Mitru Rebrîșorean.

După alegerea comitetului dl președinte mulțumind în numele tuturor pentru încrederea pusă în comitet, precum și inteligenței prezente pentru interesul dovedit, închide adunarea generală între aplausele generale.

După-cum sînt informat comitetul va închiria pe seama Reuniunii un local care îl va aranja ca cabinet de lectură, va procura ziare și va pune basa unei biblioteci a Reuniunii.

Apelăm la toți meseriașii români, cari din vre-un motiv sau altul nu au venit la adunarea generală să nu pregete un moment de a se înscrie la Reuniunea meseriașilor români.

Inteligența din Bistrița cred că nici nu are lipsă de împintenirea mea, ca să se înscrie en masse printre membrii fundatori și ajutători ai Reuniunii. Interesul și zelul dovedit întotdeauna față de lucrurile noastre românești, ni-e garanță că meseriașii vor fi împărțșiți de spriginul, pe care îl merită și de care mai ales acum când au de-a lupta cu greutățile trecutului mai mare lipsă au.

Raportor.

Dela „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“.

Convocare.

Pe basa §. 11 din statute și pe baza concludului direcțiunii dto 3 Februarie a. c., ne luăm voe a convoca pe P. T. membrii »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« la

La adunare generală ordinară, ce se va ține **Marți, în 30 Ianuarie v.** (12 Februarie n.) la orele 11 a. m., în localul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« (strada Măcelarilor nr. 5, etagiu), cu următoarea

Ordine de zi:

1. Presentarea raportului general despre activitatea Reuniunii din 8 Iunie până la 31 Decembrie 1900.
2. Censurarea și aprobarea rațiunilor pro 1900.
3. Intregirea direcțiunii.
4. Eventuale propuneri.
5. Autenticarea protocolului adunării generale.

Din ședința direcțiunii »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu«, ținută la 3 Februarie n. 1901.

Pantaleon Lucea,

director.

Victor Tordășianu,

secretar.

AVIS.

Convins de netăgăduitul folos ce-l aduc bibliotecile înființate între poporul nostru, m'am hotărît a forma o bibliotecă școlară-poporală în Căpâlna-inferioară (com Târnavei-mici) spre care scop apelez la generositatea P. T. public român, rugându-l să doneze unele opuri, reviste etc. spre scopul amintit.

Eventuale donațiuni trimise la adresa subscrisului (posta Zsidve) se vor primi cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Căpâlna-infer., 15 Ian. 1901.

Demetriu Laz. Todoran,
învățător gr.-cat.

PARTEA ECONOMICĂ.

Clădiri economice.

III.

Ce am spus în articolul despre *tacerea caselor*, publicat în »Foaia Poporului« din anul trecut, trebuie să mai spunem și acum, adevărat:

Ori de ce clădire economică avem trebuință, se nu stăm cu adunarea materialului până »ne arde la degete«, ci tot materialul trebuitor să-l adunăm pe rînd, cu deosebire iarna cu săniile, când putem aduce mult mai ușor, pe lângă că atunci nu ne pierdem nici zilele de lucru. Și să nu ne apucăm a face clădiri până n'avem materialul adunat. Să facem, cum fac Sașii, care au grămezi de peatră și de lemne de lucru adunate cu ani înainte, și adună tot mereu, cât, chiar de se pun să clădească ceva, le mai rămâne material, atîta au adunat. Pe când la oamenii noștri rar de le ajunge materialul când dau a clădi ceva. Și numai îi vezi când e dricul lucrului umblând după 2-3 bărne, după câteva caré de peatră.

Mai rău fac aceia, cari se apucă de clădit fără material adunat și cu bani de împrumutat. Decît așa — mai bine să nu clădim nimic, că de clădim, de cele mai multe-ori ne scărpinăm în cap câte zile trăim.

Avînd casa și clădirile economice în bunăstare, nesmintit să le asigurăm în contra focului. Că în timpul din urmă în multe locuri s'au iscat focuri grozave, care în câteva cîsururi au făcut cenușă din munca bieților oameni dintr'o vieță întreagă. În așa casuri, dacă casa și clădirile au fost asigurate, banca le dă numai decît banii să-și poată face altele în loc. Aci credem că nu greșim, dacă atragem atenția oamenilor noștri că cea mai încrezută bancă de asigurare este pentru noi »Transilvania« din Sibiu, care își are filială în Arad și Cluj, ear' agenți (oameni de încredere) mai în toate comunele mai mărișoare.

Deci: Clădiri economice bune și potrivite stării noastre, acele făcute din material adunat de cu bună vreme și

acele asigurate în contra focului! Dar' să nu uităm nici acea: Să nu le facem pe bani de împrumut, mai bine să ne folosim cum vom putea până vom aduna și material și bani. Că vîzut-am oameni făcînd casă ori altă clădire pe bani de împrumut și acele — la câțiva ani s'au dat cu doba cu grădină, deci au rămas de daună nu numai de clădiri și de munca pusă, ci și de grădina, care până într'aceea nu era îngreunată nici cu un ban.

Retegag, 6 Ian. 1901.

Ioan Pop Reteganul.

De-ale comercianților.

— Sfaturi pentru neguștorii începători. —

Am cetit de nenumărate-ori în st. »Foaia Poporului« indemnări de-a ne alipi cătră meserii și comerț. Acesta e sfat foarte bun. Că numai noi pe noi să ne spriginim, e cuminte și așa am și trebui să facem; ne spuneți locuri unde ne-am pute deschide bolte, ca să aibă comerciantul venite frumoase, aceste toate sînt bune, dar' în cele următoare vreau să dau niște sfaturi mai cu seamă pentru comercianții, cari sînt la începutul meseriei lor. *Ochiul stăpînului îngrășă boul.* Dacă voim a fi negustori nu e destul ca să avem o casă acomodată, în care să ne așezăm marfă, ci aceasta trebuie să o cumpărăm dela case bune, nu dela șarlatani, cari umblă numai ca să ne înșele, punîndu-ne pe cap tot felul de mărfuri rele și încă în cantitate mare. Când luăm marfă, cumpărăm mai bine puțină și adese-ori, căci marfa stînd mult timp în boltă, perde din preț, stricîndu-se prin învechire. Sînt unele mărfuri cari își perd culoarea, se umple cu praf sau se strică altminterlea așa că, nu le putem vinde nici pe jumătate prețul.

Îngrijirea de prăvălie e un lucru de mare însemnătate. Prăvălia (bolta) o deschidem dimineața. În ea să nu lăsăm nici-odată un învețăcel, un neam (rudă), nevasta sau calfele singure, căci acestea ne fac să ajungem la sărăcie, ear' unii dintre ei devin avuți, — înțelegeți cum! — alții nu se interesează prea mult de venitul stăpînului. Vine de

pildă un cumpărător și cere piper, dar' piperul nu e luat din pachet și ajutorul fiind om lenos se plătește cu vorba, că nu este. Cumpărătorul ar fi mai cumpărat și alte mărfuri, dar' ajutorul nu l-a mai întreat. Vine alt cumpărător care cere tămăie, calfa ori altul îi dă însă un pachetaș de piper; acesta nu ne mai vine în negustorie. Altul cere un pătrar de chlgr. de zahar, ajutorul deschide lada unde sta zaharul măsurat, îi dă cumpărătorului $\frac{1}{2}$ chlgr, cumpărătorul îi dă o coroană, când să-i deie înderăt zice: Stai, d-șorule, că eu 'ți-am dat un florin, și fiindcă pe ajutorul nostru nu-l doare, îi mai dă o coroană, așa că săracul comerciant a fost de două-ori înșelat. Alți cumpărători se apucă de povești și fac uitată plata. Sînt și de aceia, cari se arată, că-l compătimește pe bietul ajutor, ba hulesc chiar pe stăpînul lui. Ajutoarele acestea ajung să se creadă neîndreptățite și își ved din ce în ce tot mai rău de munca lor, mai cu seamă, că se știu supraveghiați de stăpîn. Vine altul, ne cere papuci, ori altămarfă să ducă acasă de probă. Ajutorul îi dă, dar' nu știe cât a dat, așa că venind cumpărătorul îi poate da înderăt cât vrea.

Mare pagubă avem și când comandăm marfă, dacă ne-am lăsat în nădejdea ajutorului. Odată nu ne spune la timp ce marfă e pe gata, așa că cumpărătorii se învață la alte prăvălii, altă-dată n'a căutat cum se cade și ne-a spus, că nu mai e din o marfă oare-care, comerciantul nu mai cercetează, cumpără marfă și când colo se pomenește că mai are mult din marfa veche, așa că aceasta amenință să i-se strice.

Așa ajungem să vedem, că neguștul merge, cumpărătorii ne vin, dar' nu e spor în bani. Mai vine și obiceiul de-a face călătorii de plăcere, apoi ne pomenește că sîntem împrorociați de un creditor pentru o sumă mică, pe care nu o putem solvi momentan, aud alți creditori și așa ne vedem atît de încurcați, încât nu ne mai putem scăpa din datorii: ne-au înscuiat negustoria; pe noi ne mai judecă pentru înșelăciune cu 6 luni închisoare sau și mai mult, dar' noi nu știm de unde vine aceasta, numai vedem că ne-am mîncat tot ce am avut și am ajuns săraci.

De ce nu umblă și copiii îndată după naștere.

Eram în vecini la desfăcut de cucuruz. Câțiva feciori și câteva fete formau un cerc în jurul lui moș Ion, filosoful satului. Ca să nu adormim, moș Ion ne poruncise, ca fiecare să spunem câte o poveste sau câte o ghicitoare. Și noi ne învoirăm, spuserăm, care ce am știut. Veni rîndul și lui moș Ion, care cu toate-că cîrtea, totuși după multă rugăciune își așeză căciula pe ceafă, ne privi odată roată pe toți și începî:

— Știți voi, de ce nu umblă și copiii ca toate celelalte ființe, îndată după naștere?

— Nu știm, moș Ioane, nu știm, — răspuserăm noi, — spune moș Ioane, spune-ne de ce nu umblă!

— Apoi să vedeți. După-ce bunul Dumnezeu a făcut toate animalele și și pe om, le-a poruncit, ca după un an de zile, să vină toată ființa la el cu toți ur-

mașii sei. Așa s'a și întemplat. După un an de zile la terminul hotărît toată ființa cu toți urmașii sei alergară la Dumnezeu, ziditorul. Bunul Dumnezeu a voit să încerce credința lor, deci a poruncit la fiecare mamă să-și arunce fiii în sus. Toate mamele își aruncară fiii în sus, numai muierea noastră nu ascultă, ci își strînse fiiul și mai cu drag la piept și-l sărută cu foc.

Vîzînd milostivul Dumnezeu această neascultare, începî a cuvînta în acest chip: »Ori-ce mamă, afară de muiere, să se bucure, vîzînd pe fiiul seu umblînd la 2-3 zile. Muierea însă să se necăjească cu fiiul seu timp de 1-2 ani până il va vedea umblînd.

Și fu așa.

— Vedeți așadar, iubii mei, că totdeauna trebuie să iubim mai mult pe Dumnezeu, decît pe ori-cine altul, fie acela fiiu, părinte, frate, pentru-că altfel vom fii pe veci aruncați în ghiarele nenorocirii ca și mama neascultătoare.

Rămăserăm uimiți de vorbele bîtrînului, dar' totodată și liniștiți, fiindcă acum știam, de ce nu umblă și copiii îndată după naștere!

(Auzită dela moș Ioan Pascu din Săcele).

GLUME.

La fotograf.

Ciobotarul Negrilă: Ian spune dom'le fotograf, cât ar face treaba, dacă 'mi-ai lua în chip copiii?

— Duzina 12 coroane.

— Păi atîta nu aștept. Vreau să-mi iai acum cei șese copii ce am, chiar și dacă face ceva mai mult. — Mai târziu apoi vom mai vorbi.

Realist. Ghiță, ai căpîtat un frățior, — te bucuri?

— Da, mă bucur, dar' o trîmbiță 'mi-ar fi plăcut mai mult.

Să vă feriți deci fraților colegi de-a vă prea încrede în cineva. Mai bine se faceți vânzări mici și să fiți siguri, că nu v'au scurtat nimenea în felul mai sus arătat. Lucrul principal e de cum deschideți prăvălia și până-ce o închideți, să nu lipsiți din ea, și să nu vă încredeți nici chiar în fiii vostri, căci și dintre ei sunt mulți, cari lucră spre paguba voastră.

Feriți-vă de-a bea rachiu sau alte beuturi dimineața și la amiază, ca să nu stați cu capul turbure în prăvălie, căci turbureala aceasta vă oprește de-a judeca limpede, și negustorul de aceasta are mare lipsă.

Un mijloc de-a câștiga cât mai mulți cumpărători e purtarea frumoasă cu ei. Mulți dintre comercianții noștri mai tineri, mai cu seamă cei-ce se lasă cam prea mult în nădejdea nevestei ori a altui ajutor, greșesc în privința aceasta. Dacă-ți vine cineva în prăvălie, trebuie să alergi numai decât să-l servești, nu să-l lași să aștepte, până se urește, ori dacă e de cei lungi în degete, să cumpere fără bani. Întreabă-l numai decât de ce pofteste, dacă vrea să vadă mai multe feluri din marfă, ce dorește, să nu-ți fie urit să aștepți, până ce-și va alege. Dacă îți face vre-o observare despre marfă, nu te supere, ci arată-i tot cu vorbe frumoase bunătatea mărfii.

Purtarea aceasta să o ai față de toți fără deosebire: domn sau plugar, bogat sau sărac, și prăvălia ta va fi de toți căutată. Ține-ți prăvălia totdeauna curată, așează-ți mărfurile de așa, ca să nu se vină lucruri de-ale mâncării lângă gaz ș. a. Tu însuși, precum și cei-ce-ți dau ajutor, să fi totdeauna curat, căci nu poate fi lucru mai desgustător pentru cumpărător ca atunci, când își primește marfa din niște mâni necurate.

Încă un sfat: nu dați prea ușor marfa pe așteptare (credit), căci sunt prea mulți aceia, cari cumpărând pe credit nu-ți mai caută prăvălia cu lunile și cu anii.

Ce-am spus până aici sunt mai tot lucruri pățite. Dacă mai știe altul și altele, ese la iveală, și noi toți îi vom fi mulțumitori.

Romul Coșoiu, comer.

Prevenirea frigurilor de fatat la vaci.

Vrând a feri vacile noastre de frigurile, ce le căpătă de multe-ori după fatat, va fi bine să observăm următoarele:

1. 4—5 săptămâni înainte de fătare să nu mai dăm vacilor urluială.

2. Să nu încetăm cu mulsul înainte de fatat, dacă vedem, că ugerul e umflat, ear' vita nu vrea să se pună jos și să adese-ori din picioarele dinapoi înspre burtă. Mulsul înainte de fatat nu strică nici-odată, nemulgerea însă încă poate pricinui frigurile.

3. Vacile, cari au fătat la câmp, să nu fie aduse în grajd, chiar dacă vremea e urită. Mai toate vacile fătate la câmp și aduse în grajd capătă friguri. Se înțelege, că fiind timpul foarte nepriincios, vom scuți vacile minându-le la locuri ferite ori acoperindu-le cu niște pături.

4. Vacile, cari au pățit odată de frigurile fătării, să nu mai fie lăsate la taur, căci la noua fătare ear' le capătă și de multe-ori mor.

5. Grajdurile mici, întunecoase și cu aer stricat sunt par'că anume făcute pentru de a îmbolnăvi vacile. Îndeosebi să ne ferim de a ține porcii în grajdul vacilor. Grajdul trebuie bine aerisat, ferind vita de curent.

6. Să ocolim la vacile aproape de fătare ori-ce fel de nutrețuri compuse din lături dela fabrici sau chiar de casă.

7. Să le dăm zilnic prilej de a se mișca pe afară.

8. Dacă vedem, că vițelul e bine așezat în mitră, să nu ajutăm vacilor la fatat, căci acestea și așa fată ușor. Fătutul îngreunat arată, că au deja friguri, cari le apucă nu numai în decursul fătării, ci câte-odată și câteva ciasuri înainte de aceea.

9. Mânile celui-ce ajută, în cas de lipsă, să fie totdeauna bine spălate, îndeosebi sub unghiile degetelor să nu fie necurățenii, căci s'au produs friguri de multe-ori și numai din o sgărietură făcută cu unghia dela o mână nespălată. Pentru spălat e foarte bună apa, în care se află un procent de creolin.

Prăsirea găștelor.

Ingrășarea găștelor. Ca alte găște, așa și găștele, numai tinere au carne gustoasă, dându-ne o friptură fragedă. Fiind multe feluri de ingrășări; se naște întrebarea, spre care scop ingrășăm gășca? pentru carnea, unsoarea sau ficatul ei?

În legătură cu povețele instructive publicate de dl S. V. Moga în nrul 2 al „Foi Poporului” mai am să adaug cu privire la ingrășarea găștelor următoarele:

În Pomerania, lângă malul mării, află găștele destulă iarbă crescută rară și scurtică, pe lângă asta mai capătă și crumpene (baraboi) și puține grăunțe; toamna se mină găștele pe miriști. Mai târziu, în luna lui Octomvrie, se închid într'un loc mai strîmt, unde capătă atâta ovės, cât sunt în stare de a consuma.

Urmarea e, că cresc în carne și în unsoare așa de tare, încât ajung o greutate de 7—8 chlgr.

Găștele din Pomerania se deosebesc de celelalte mai cu seamă prin mărimea lor și prin lungimea trupului lor. Causa acestei mărimi e, că înainte de închiderea lor nu li-se smulg penele nici-odată, cum se face în alte părți, unde se pune mare preț pe pene, și unde sunt ciupelite peste an de 2—3 ori. Prin această smulgere a penelor se împedecă dezvoltarea trupului lor, căci sângele îl întrebunțează înainte de toate la creșterea penelor celor smulse. De aici urmează, că găștele de prăsire n'ar trebui ciupelite nici-odată, căci valoarea penelor smulse nu face cât prețul nutrețului, ce se recere, ca penele să poată crește din nou.

Găștele așa ingrășate se taie tot într'un timp și se duc la tîrg. Cel mai vestit tîrg de găște este cel din Camin, în 10 Noemvrie, unde se aduc mii din aceste găște grase. Carnea găștelor se folosește și în economia casnică. Pieptul găștei se desparte de trup, se pune la fum, și așa afumat se transportă, sub nume de »piept de găscă de Pomerania» în țeri depărtate. Restul se ferbe cu sângele sau fără sânge, și se pregătesc din el un fel de rēci (catarigi). Ingrășând în felul arătat până aci, ficatul nu se face mai mare ca de regulă.

În Francia-de-sud, îndeosebi în Tulusa, se îndoapă găștele de 2-ori pe zi, cu cucuruz înmuiat, care li-se viră pe gât cu ajutorul unui corn (hune). Totdeauna se îndoapă cu atâta cucuruz, ca gușa lor să fie plină. La ingrășarea completă a unei găște se recer 30 litre de cucuruz, ajungând gășca la o greutate și de 8—10 chlgr. Ingrășarea ține 4—6 săptămâni. Găștele după îndopare se lasă să se miște liber în cotețul lor; așternutul lor trebuie curățit cel puțin la 2 zile odată, punându-le paie proaspete.

În celelalte părți ale Franciei, precum și în Germania, li-se dă găștelor de ingrășat mai întâiu ovės, mai târziu li-se dă găluște de aluat, care se pregătesc din făină de cucuruz, mazere feartă și zdrobită, precum și alte boabe, cari se înmoaie înainte de folosire în lapte.

În Alsația, și îndeosebi în părțile Strassburgului, se întrebunțează altă modalitate de ingrășare, fiindcă în ținutul acesta se lucră pentru de a face

Purdeii la biserică.

Odată numai ce-i vine dadii în minte, ca să-și trimită și el purdeii la biserică.

— Auziți mo, Ripo și Culo! biserică e colea-n deal, albă și cu clopot, să mergeți și voi acolo și să faceți, ce veți vedea că fac și ceilalți creștini.

— Bine, dado, bine! — răspunseră purdeii într'un glas și plecară în fuga mare spre deal, unde aflară o iapă albă cu clopot păsând pe acolo.

— Dic mo Culo biserică! — zise Ripo, — hai s'o sărutăm!

Atât mai ocolesc purdeii iapă, ear' aceasta atât se tot ferește de ei, până-ce vede, că aceia n'o mai curmă cu dragostea; atunci se întoarce cu picioarele dinapoi spre ei și — poac! le rupe âlcile.

— Aoleo și vai de mine! — se întorc purdeii plini de sânge la dada, zicându-i acestuia: Aoleo dado! că a tras biserică cu stîlpii și ne-au rupt fălcile.

— Oh, fireați voi ai dracului să fiți, — mi-i blagoslovî dada, — dapoi eu nu v'am minat la iapă.

— Haidați să vă arăt eu biserică! — le zise dada necăjit și luându-i de îndărăt mi-i infundă în biserică adevărată. Aci era imbulzală mare și purdeii se perd unul de altul.

— Unde ești mo Ripo? — strigă odată Cula cât puțin.

— Ia aiși lângă cotețul popii! — răspunse Ripo.

— Dar' tu mo Culița nost? — întrebă Ripo.

— Io-s aiși, unde suflă cu foiul! — căci crâșnicul suflă în cădelniță.

ca găștele să capete un ficat cât se poate mai mare, din care se pregătește pasteta de ficat de găscă. Găștele se închid aici în cotețe strimte și se așează în locuri întunecoase. În părțile din fața acestor cotețe se află o spărtură lungureață, prin care își scoate gășca capul, ca să poată bea din vasul, ce se află sub spărtură. În vasul acesta de apă se pun bucățele de cărbuni de lemn, din care roade gășca și prin asta devine și mai setoasă. Partea dindrăt a cotețului este compusă din lături, și după-ce cotețul însuși este așa de strimt, încât gășca nu se poate în el mișca, pentru aceea se află îndrăt la fund o gaură ovală, prin care poate căde găinațul găștei. Găștele se îndoapă pe zi de 2-ori cu cucuruz înmuiat, în care mai amestecă și puțin sare și aiu (usturoiu), ca așa să se mărească setea; când și când mai capătă uleu de mac. La îndopat se scot găștele din coteț și când gușa le este plină, se lasă pe vre-o câteva minute afară din coteț, ear' după aceea eară se închid. Îngrășarea ține 18—24 zile.

La noi se îndoapă găștele cu mâna de 3-ori pe zi cu cucuruz înmuiat, pe lângă asta li-se dă câte o bucătică de sare. Ele se țin în cotețe strimte, dar' mai multe la un loc. Îngrășarea ține după felul acesta 3—4 săptămâni.

Esportul de găște îngrășate este la noi foarte mare, tot așa și consumația în țeară este destul de însemnată. Agenți străini cutreeră țeara pentru adunare de ficiați, pe cari îi cumperă pe seama cofetarilor de pastete, pentru aceea și este ficatul de găște îngrășate așa de scump la noi. **Reghinanul.**

Asigurare de vite.

Sadu, 1/15 Ianuarie 1901.

În comuna noastră bieții Români, cari din cercarea lui Dumnezeu rămăneau de multe-ori cu jugul jos, fie că le mânca fiarele boul ori vaca, fie că îi prăpădia vre-o boală, trebuiau să meargă la cămătari să iee bani, ca să-și poată ridica jugul sau să-și poată întreține casa. Dar' văzând d-nii Ioan Popovici, par., Ioan Tattu, Ioan Șandru, primar și Dumitru I. Pascu, că aceasta nu este bine, s'au apucat și au format o societate de asigurare de vite, încă din anul trecut. Cetindu-se computul la finea anului 1900, cu toate pagubele, ce s'au întâmplat în decursul anului între vite, totuși cei-ce s'au fost asigurați, au putut zice, că au câștigat, căci boul, vaca, vițelul și laptele din gura copilașului nu au pierdut, ear' societatea încă s'a aflat cu capital de 78 cor. și 57 bani, pe care dl. cassar Ioan Tattu, care a servit gratuit, l-a și depus spre păstrare la banca »Albina«.

După rezultatele, ce le-am dobândit noi, pot recomanda la toți confrății noștri țărani de pe la sate, astfel de societate de asigurare în ori-ce comună română, căci numai astfel vom putea și noi Români la lumină.

Ioan Șandru.

Raportul general

al comitetului central

al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”,
pe anul 1899.

(Urmare).

Splendida reușită atât materială, cât și morală a acestei espozițiuni, va fi un viu îndemn pentru noi în ce privește aranjarea de espoziții de această natură. În legătură cu cele de sus amintim aci, că presidentul nostru, în calitate de reprezentant al Reuniunii noastre a participat la espoziția de poame etc., ce s'a aranjat a. tr. în Seghedin, ear' membrul din comitet, dl. Ioan Chirca, la cea din Budapesta.

Tot cu privire la cultura poamelor mai relevăm aci, că comitetul la 9 Aprilie 1899 a plantat în grădinile membrilor noștri cu locuința în Tălmăcel câte un altoi măr pădul, cumpărat din mijloacele Reuniunii. La această lucrare, însoțită de folositoare povețe din cultura pomilor, au participat aproape toți locuitorii cu mic cu mare din Tălmăcel și învățătorii din Boița, Racovița etc.

Între membrii noștri și cu deosebire școalelor noastre de pomi din Seliște, Rodu, Tălmăcel, Rășinari, Cornățel, Sibiu, Cristian, Mohu etc., în primăvara a. tr., am distribuit 5000 pădureți meri, 800 gutui, 1000 frăgari, 1000 cireși, primiți la cererea noastră dela Înaltul minister.

Al 5-lea curs de altoit pomi, s'a ținut la 26 Martie n., în comuna Gurariului, sub conducerea presidentului nostru, care a dat și din acest prilej povețe prețioase din cultura poamelor. La curs au participat, pe lângă locuitorii din Gurariului, corpul învățătoresc din Orlat, un reprezentant al corpului învățătoresc din Rășinari, în prezența căroră s'au altoit și s'au croit mai mulți meri, peri etc. Totodată între membrii Reuniunii din această localitate s'au sortit un cosor, trei cuțite de oculat și 2 cutii de ceară de altoit procurate din mijloacele Reuniunii.

Cu privire la cultura nutrețurilor măiestrite amintim, că în primăvara anului 1899 am distribuit în mod gratuit 51 chilgr. sămânță de trifoiu, 18 chilgr. sămânță de napi de nutreț, 43 chilgr. sămânță de luțernă, între membrii cu locuința în Ludoș, Galeș, Cornățel, Tișca, Oarda-inf., Racovița, Răhau, Sebeșul-sup., Seliște, Gurariului, Sebeșul-inf., Marpod, Lancrăm, Tălmăcel, Apoldul-inf., Vale, Sibiu, Sebeș, Săsăuși, Veștem, Avrig, Roșia-săs., Nucet și Căcova. Prețul semințelor distribuite, neprimind nici până astăzi socoata comerciantului, încă nu s'a achitat.

La cultura cănepei italiene mai adaogem, că în 1899 am distribuit 17 chilgr. de sămânță, și anume între membrii cu locuința în Gurariului, Vale, Seliște, Cornățel, Lancrăm, Sebeșul-inf., Săsăuși, Tălmăcel, Apoldul-inf., Marpod, Nucet, Sebeș și Căcova.

Tot la acest loc ne permitem a aduce la cunoștința on. adunării generale, că cu scop de a crea pentru populațiunea noastră un nou izvor de câștig, am cumpărat 10 hectlr. orz de Hanna, foarte spornic și mult superior orzului

obicituit la noi. O parte a orzului o am pus noi înșine în vânzare, ear' cealaltă a fost predată societății comerciale »Concordia« spre vânzare, care însă nu ne-a prezentat socoteală despre cuantitatea vândută.

În cursul anului 1899 am mijlocit procurarea de semințe mai bune și mai ieftine pentru locuitorii din: Bozovici, Brezești, Voila, Balșa, Ludoșul-mare, Lăpușnicel, Furdea, Cigul-mare, Zam, Valea-Lupuii, Bosna, Ragla, Jabenita, Dobra, Cărăsteu etc.

Din vieța »Tovărășiiilor noastre agricole« relevăm următoarele:

Tovărășia din Seliște se află și acum în stadiul cunoscut onorabilei adunări generale.

Tovărășia din Sebeșul-săsesc, după informațiunile private, ce ne-a succes a le câștiga, și-a achitat prețul mașinii de treerat și lucrează cu deplin succes cu celelalte mașini și unelte economice, de cari dispune.

Tovărășia din Lancrăm, despre a cărei activitate am adus date interesante în raportul nostru din a. tr., își împlinește cu multă pricepere chemarea.

Este speranță, că tovarășia agricolă din Gurariului își va începe în curând activitatea mai rodnică.

Între tovarășiiile noastre harnice, trebuie s'o accentuăm din nou, se numără cea din Roșia-săsească, al cărei president este Ioan Banda, paroch, ear' membrii din direcțiune și din comitetul de supraveghere sânt recrutați exclusiv din fruntașii țărani de acolo. Tovărășia a încasat în cursul anului dela mașina de șemănat suma frumusească de fl. 41.24; a avut venit curat fl. 51.39, fondul de rezervă numără fl. 173. — și pe deasupra dispune de o mașină de șemănat grâu în preț de fl. 263.50 și de o grapă de mușchiu în preț de fl. 30. — Tovărășia în curând se va provede și cu un trier.

Cu bucurie constatăm, că tovarășia agricolă din Apoldul-inferior dispune de o mașină de treerat cu vapor; de o grapă de mușchiu și de un tăvălig, toate în stare bună. Dela mașina de îmblătit s'a realizat următorul venit: 1095 ferdele grâu, 162 ferdele ovės și 43 ferdele orz. Fiind prețul mașinei achitat, cerealele câștigate s'au împărțit între cei 50 membri ai tovarășiei. În localitate este mare predispozițiunea pentru formarea unei a 2-a tovarășii agricole.

Afacerile tovarășiei din Mohu, Săsăuși și Avrig, din cauza neînțelegerilor ivite între conducători în ce privește folosirea mașinii de șemănat — stagnează.

Fondul bisericesc școlar, creat din contribuiri în cereale ale parochienilor din Gușterița, la care nu s'au făcut noue contribuiri — sporește cu interesele, ce se adaogă la capitalul realizat din vinderea bucatelor contribuite în anii trecuți.

Pașii întreprinși de noi în scopul înființării de tovarășii agricole în Pianul-superior, Șura-mare, Sebeșul-superior, Rășinari, Orlat, Bendorf, Laz (o însoțire de viieri) și în Racovița, din cauzele espuse în raportul nostru precedent — au rămas fără rezultat. So-

cietarii din aceste localități însă, precum am mai amintit, sunt provezuți cu mașini și unelte economice, cu cari lucrează în mod satisfăcător.

Trecând la activitatea dezvoltată de însoțirile noastre de credit sătești după sistemul Raiffeisen, relevăm următoarele:

Însoțirea din *Roșia-săsească* numără 44 membri cu fl. 440.— părți fundamentale; cu finea anului 1899 a datorit la banca »Albina« cu fl. 2060.— și are pretensiuni în sumă de fl. 2792.—; capitalul neatacabil al însoțirii e de fl. 198.48; fondul de rezervă de fl. 74.28; reverimentul cassei a fost de fl. 2821.24.

Însoțirea din *Apoldul-inferior* numără 178 membri cu fl. 1780.— părți fundamentale; datoria însoțirii e cu fl. 9000.— față cu fl. 11.773 pretenșiuni la membri; depunerile la însoțire dau suma de fl. 1512.78; la capitalul neatacabil s'a adaos fl. 219.35, cu cari acesta s'a urcat la fl. 750.93. Interese după depuneri a încassat fl. 1276.01 și provisiune fl. 135.87, ear' după datorii a solvit fl. 626 41 interese, după depuneri și părți fundamentale fl. 280.18; remunerația cassarului s'a urcat la fl. 60.—; câștigul curat realizat de însoțire e cu fl. 329.02. Reverimentul cassei a fost cu fl. 12512.13.

(Va urma).

SFATURI.

Ferul de călcat rufe, se ruginește ușor, dacă nu e ținut la loc uscat. Ruginit însă se poate curăți în modul următor: Petele de rugină se se ungă cu unt, amestecat cu puțină sare bine pisată. Uns ferul astfel, se lasă un timp oare-care. Atunci se freacă bine unsoarea de pe fer, cu o bucată de postav dur. Rugina dispăre și ferul e earăși lucitor.

Insomnia (neadormirea). Nimic nu este mai rău, decât insomnia; nimic nu obosește pe om mai mult, decât această patimă. În timpul stării de veghere creierul folosește nervii sei și se consumă el singur. În timpul somnului creierul se odihnește. Dacă aceasta nu se întâmplă regulat, rezultatul este lesne de prevăzut. De multe-ori o noapte de insomnie e de ajuns, ca să doboare la pământ și pe omul cel mai tare, și să-l facă necapabil de a se deda la munca lui zilnică. Unii oameni, cari nu pot dormi, recurg la unele mijloace adormitoare (narcotice). Aceste mijloace nu prea isbutesc nici-odată. Din contră sunt o mulțime de mijloace bune și cu efect, spre a se vindeca cineva de insomnie. De multe-ori e de ajuns, ca să se schimbe numai locul și aerul. Une-ori o compresă (cârpă muiată) aplicată în partea stomachului sau a ficatului provoacă somn. Dacă somnul nu este adânc, ci întrerupt, să se reînnoiască compresa rece de câte-ori omul se trezește. De multe-ori somnul vine ușor și numai dacă omul se spală bine cu apă rece. Mai bine e dacă omul poate lăsa grijile și necazurile vieții, când se pune în pat, atunci poate adormi ușor și fără alte mijloace silnice.

Nu cetiți în decursul mâncării. Mulți oameni când se găesc singuri, au obiceiul să cetească, când stau la masă. Acest obicei trebuie stirpit, mai cu seamă de către persoanele, cari pentru-ca senu-și peardă vremea, continuă a se ocupa și după-ce se așează la masă, cu un lucru sau o idee începută de mai nainte. Dacă însă cineva are obiceiul acela de a ceti la masă, atunci trebuie să-și aleagă câte o lectură veselă și glumeață.

Obiceiul obșteșc de a ceti la dejun ziarul, nu este rău. Lectura ziarului dă mesenilor subiecte de conversație și nu prea obosește creierul. Cu toate acestea e mai bine, ca omul să nu cetească absolut nimic în timpul cât stă la masă. Mistuirea bucatelor se face totdeauna mai bine când mintea este slobodă de ori-și-ce grijă, și când procesurile naturale se împlinesc, fără a fi împedcate de munca gândirii. E foarte bine și sănătos când cineva poate să prânzească încunjurat de o societate veselă și glumeață. Din contră, o persoană care este supărată, obosită sau altcum necăjită nu prea poate mistui regulat.

Știri economice.

Curs de instrucțiune pentru agricultori în Sibiu. Dela 18 Febr. până inclusive la 2 Martie a. c. se va ține la Economia de instrucțiune a comitatului din Sibiu un curs împreunat cu experimentări cu privire la creșterea animalelor, cultivarea agrilor și plantelor, la exploatare și mașini. Instrucțiunea au să o provadă: directorul Economiei Iuliu Schuster, învățătorul ambulant al reuniunii Petru Herbert și Carol Stephani, secret. reuniunii cerc. agricole din Sibiu. Vor fi primiți acei membri ai reuniunii, cari au trecut de 24 ani și conduc înșiși o economie; excepțional vor fi primiți și bărbați sub 24 ani, dacă conduc independent o economie. Participanții vor primi pentru 1 c. 20 b. la zi, un pat și provisiunea, (mâncare de 3 ori pe zi). Înștiințările se vor adresa cel puțin până la 5 Febr. la administrația reuniunii economice săsești ardelene în Sibiu (Oberverwaltung des sieb.-sächs. Landwirtschaftsvereines). Petenții au să dovedească prin un atestat dela primăria comunală, că corăspund condițiunilor, și să se declare dacă voese a lua parte la masa comună și la cuartir.

Scutiri de dare. 1. A societăților de lăptărit. În sensul §. 1 p. g) și a) §. 2 p. a. al art. de lege XLIX din 1899 societățile de lăptărit sunt scutite de ori-ce dare de stat și de aruncurile comunale. Dir. acestor societăți au să ceară însă eliberarea prin rugare netimbrată dela direcțiunea financiară, căreia aparțin. Tot pe calea aceasta se pot elibera și de ecivalent și pot pretinde să li-se rebonifice sumele, ce deja au trebuit să plătească.

2. Judecătoria administrativă a hotărât cu nr. 779/900, că nu numai pământurile folosite de preoți, ci și cele folosite de învățători drept întregire la salar sunt scutite de darea comunală, atât în ce privește pe proprietarii lor, cât și pe preoți și învățători.

Societate de asigurare pentru vite. În Sz. Herman e înființată de 10 ani o societate de asigurare pentru vite, care dispune deja de un fond de 2200 de cor. Începutul s'a făcut cu 30 cor., bani eșiți din vânzarea erbii de cosit de pe un pământ al comunei.

Pașapoartele de vite au și după intrarea în putere de lege a artic. 17 din 1900 valoare timp de un an, conf. §. 26 din ordinațiunea nr. 40.000 din 1888.

Tirgurile din Bistrița se țin, după încunoștiințarea oficială, anul acesta în următoarele zile: 24, 25 și 26 Februarie n. tirg de vite; în 14, 15 și 16 Maiu tirg de vite, în 17 Maiu n. tirg slobod; din 22—27 August n. tirg de vite, în 28 August n. tirg slobod; în 17, 18 și 19 Noemvrie n. tirg de vite, în 20 Nov. n. tirg slobod.

Boale de vite. Răpciuga s'a ivit în Brad, comit. Huned. și în Ciser, comit. Târnavei-mici. Porci nu e iertat să se scoată din comunele: Sebeșul-mic, Bicalu-ung., Măgherău, Chintău, Orosfaia, Jucul-de-jos, Sâmbotela, Săn-Mihaiu, Teaca și Vela, toate în comit. Cluj.

Dela băncile noastre. Din bilanțurile, ce au început să publice băncile noastre, comunicăm următoarele:

»*Bocsana*« în Bocșa-montană: Capital de acții 100.000 coroane, depuneri 158.872 coroane 31 bani, fond de rezervă 18.356 coroane 98 bani, profit curat 13.081 coroane 60 bani.

»*Steaua*« în Roman-Petre (Petrovossello): Capital de acții 32.000 coroane, depuneri 23.975 coroane 60 bani, fond de rezervă 7.666 coroane 80 bani, profit curat 5.681 coroane 66 bani.

»*Luceafărul*« în Vârșeț: Capital social 200.000 coroane, depuneri 356.388 coroane 76 bani, fond de rezervă 24.011 coroane 32 bani, profit curat 21.093 coroane 75 bani.

»*Grănișterul*«, Dobra. Capital social 60.000 cor., fondul de rezervă 1380 cor. 8 bani. Depuneri 63.634 cor. 11 bani, profit curat 8318 cor. 3 bani.

»*Arieșana*«, Turda. Capital soc. 16.000 cor., fondul de rezervă 47.284 cor. 62 bani, depuneri 300.541 cor 76 bani, profit curat 19.676 cor. 56 bani.

»*Nera*«, Bozovicu. Capital soc. 90.000 cor., fondul de rezervă 10.004 cor. 20 bani, fondul de binefacere 415 cor. 86 bani, depuneri 52.106 cor. 98 bani, profit curat 11.004 cor. 79 bani.

»*Sentinela*«, Satul-nou. Capital de acții 80.000 cor., f. d. res. 3426 cor. 20 bani, fond de binefacere 300 cor., fond de pens. 2000 cor., depuneri 140.586 cor., profit curat 18.409 cor. 49 bani.

»*Răureana*«, Cap. Mănăstur. Cap. soc. 100.000 cor., f. d. res. 913 cor. 74 bani; f. de pens. 50 cor. 53 bani, depun. 40.990 cor. 63 bani, profit curat 10.484 cor. 19 bani.

»*Mercur*«, Nășeud. Cap. soc. 100.000 cor., f. d. res. 517 cor. 20 bani, depun. 121.967 cor., profit curat 12.858 cor. 57 bani.

CRONICĂ.

Parastas. Dintr'o epistolă primită din Abrud scoatem următoarele: Dl Ioan Vișa, care trăește acum în Sibiu, a făcut două fundațiuni în suma de aproape 36 mii de florini. Din venitele uneia din aceste fundațiuni are să se țină în tot anul, la Sf. Ioan în Abrud și la Sf. George în Făgăraș, un parastas pentru sufletele răposatei sale soții și fiice, cu care prilej au să se împartă haine la 50 de copii săraci în aceste două locuri. Anul acesta s'a ținut parastasul din Abrud cu o deosebită solemnitate. După parastas s'au dus cu muzica la momentul răposatelor, unde dl paroh a ținut o vorbire frumoasă către copiii și oamenii adunați, arătând marele bine, ce-l aduc fundațiunile acestea pentru poporul nostru. Deo Dumnezeu, ca pilda dlui Vișa să afle încă mulți următori.

Hymen. Dl Valeriu Ionescu, în vătător în Ciuta, fiul părintelui Nic. Ionescu din Iaz, se va cununa cu d-șoara Maria, fiica proprietarului Constantin Morariu din Bocșa-română, în 4/17 Februarie a. c., la 3 ore d. a., în biserica gr.-or. rom. din Bocșa-română.

— Dl Ioan N. Lenger, funcționar la institutul de credit și economii „Timișoara” din Timișoara, s'a logodit cu d-șoara Aurelia Jian.

— D-nul Sava Timariu și d-șoara Livia Elena Gheaja, logodiți.

Domnul Aurel Chinteanu, teolog absolut și Alexandrina Șohorea, invită cu toată onoarea la cununia lor, care se va celebra la 10 Februarie st. n. a. c., la 3 ore după amiază, în biserica gr.-cat. din Sângeorgiul-român.

— Dl Savu Timariu și d-șoara Livia E. Gheaja își vor celebra cununia în 4/17 Februarie a. c., în biserica gr.-or. din Paloș.

— D-șoara Maria Boian (Sighișoara) și Nicolae Tătar (Daneș) își va sërba cununia lor, Duminecă, în 28 Ianuarie st. v., la 11 ore a. m., în biserica gr.-or. din Sighișoara.

— Domnișoara Victoria, fiica dlui Georgiu Popoviciu, protopop gr.-cat. și dl Valeriu Giurgiu, fiul dlui Nicolae Giurgiu, preot, se vor cununa la 17 Februarie 1901 st. n., în biserica catedrală gr.-cat. din Lugoj.

„Unirea”, foaia arhiepiscopiei gr.-cat. din Blaj, și-a sërbat Sâmbătă iubileul de 10 ani al existenței sale. Din acest prilej s'a ținut o slujbă la biserică, după care domnii dela redacție s'au prezentat la I. P. S. Sa., dl Metropolit, care le-a dorit mulți ani pentru munca sërvișită spre binele bisericii și națiunii române. Dorim confratelui și din partenele isbândă.

Opt copii în trei ani. În Ciclovromânească s'a aflat când cu conscrierea, că o femeie de acolo a avut în trei ani opt copii, cari toți trăesc. În doi ani după oaltă a născut câte trei, ear' în al treilea an 2 copii.

Timpul și sëmănăturile în luna lui Ianuarie. Din raportul ministrului de agricultură comunicăm: La începutul lunii a fost ger mare, ninsori multe și timp aspru, îndeosebi în Transilvania. Pe la mijlocul lunii s'a mai muiat vremea, în unele locuri a nins însă din nou, ajungând zăpada în Transilvania și Ungaria de mează-noapte o înălțime de un metru. Sëmănăturile de sub ză-

padă n'au suferit, numai celor acoperite cu ghiață le-a mers rău. Ploile ghețoase au stricat pomilor și viilor îngropate. Cartofii și napii îngropați încă au suferit. Ici-colea e lipsă de nutreț. Vitele sânt sănătoase.

Feriți-vă de porci. Fata de 14 ani a porcarului Zenovie Bologa din Lucareț ducând mâncare la tatăl seu a fost înhățată de porcii, pe cari îi păzia acesta. Sărindu-i în ajutor, a pățit și porcarul ca fiică-sa, așa că numai oamenilor, cari le-au sărit la strigătele lor în ajutor, pot să mulțumească, că n'au fost mâncați de porci. Amândoi sânt în spital, unde doctorii au puțină nădejde că vor scăpa cu viața.

Furtună cu fulgere. În Bihor s'a descăroat asupra comunei Diosog o furtună îngrozitoare. Fulgera ca 'n mijlocul verii și grindina acoperi câmpul. — În Derecica a căzut grindină (peatră) de mărimea alunelor. După furtună s'a arătat un curcubeu frumos.

Omor. În Domașnia din Bănat au aflat sătenii seara aproape de primărie pe un locuitor din Canicea zăcând în drum cu trupul ciuruit de lovituri de cuțit. Un ochiu încă îi era scos. De urma ucigașului nu s'a dat încă.

Emigranți la America. Patruzeci de emigranți din America fură aflați într'una din zilele acestei luni rătăcind pe stradele din Montreal. Nime nu se putea înțelege cu ei. În sfârșit fură duși la un birt, unde li-se dete de mâncare, căci erau flămânzi și degerați. Numai târziu s'a aflat un tâlmaciu, prin care au aflat autoritățile, că erau angajați să meargă la lucrul câmpului în Texas. Ei au fost aduși la New York, de unde vor fi trimiși acasă.

Oaspeți nepoftiți. În comuna Crihalma (la Cohalm) în noaptea de 29 I. c. n. un om eșind să-și dea la vite, dă peste cumătra vulpe cercând intrare în cotețul găinilor. Alungându-o, eață că în grădină e și jupânul lup. Se ia bietul om cu un rud după ei, dar' jupânul lup mergea a lene; ba sta și în loc privindu-l cu părere de rău pe gonitor, ceea-ce vënd omul fu silit să-și dea pace. De sigur vulpea va fi gândit că omul are nuntă și va fi invitat pe lup, cum spune povestea, să se ospeteze. Dar' nu li-s'a nimerit.

Viriliștii români din comitatul Hunedoarei pe anul 1901. Dr. Ioan Mihu, avocat, Ioan Ștefănescu, antreprenor, Dr. Ștefan Erdélyi, medic, Petru Gligor, arënd. de reg., Bucur Popoviciu, comerciant, Nicolae Vladu, apotecar, Dr. Aurel Munteanu, avocat, Todor Doboiu, măcelar, Francisc Hosszu Longin, adv., Dr. Gavrilă Suci, adv., Aron Feier, proprietar, Manasie Iaru, preot, Aurel P. Barcianu, proprietar, Ioan Baci, neguțetor, Ștefan Șelariu, neguțetor, Ioan Botean, preot, Ioan Stanciu, proprietar, Petru Șerbanu, proprietar, Ioan Dima jun., neguțetor, Ioan Vulcu, neguțetor, George Moldovan, proprietar, Iosif Indrieș, proprietar, Ioan Cutean, proprietar, Nicolae Stoichița jun., măcelar, Mihai Rimbașiu, proprietar, Dr. Alexandru L. Hosszu, avocat, Ioan Dugaciu, proprietar, George Baci, neguțetor, Nicolae Obedeu, proprietar, Iosif Petroviciu, neguțetor, Mihai Dugaciu, proprietar, George Impărat, proprietar, Login Ardelean, proprietar, Aron Baicu, proprietar, George Nicoră, preot, Avram Teligrădean, proprietar. Sânt 258 viriliști. Cel dintâiu cu 6229 cor. 93 bani, cel din urmă cu 303 coroane 31 bani. Viriliști jidani sânt aproape la 50, grofi 3, baroni 4.

Iubileu. Reuniunea femeilor române din Brașov invită la festivitatea iubileului seu de 50 ani, ce se va țină în Brașov, Marți, în 30 Ianuarie (12 Februarie) 1901.

Cine-a îndrăgit străinul... Din B.-Comloș ne scriu mai mulți Români, că învățătorul de acolo, dl Vuia, nici-când nu se adresează către Români, când are lipsă de ceva. Așa și acum de curând dobândind o fetiță, și-a adus o moașă străină — o Șvăboaică — deși în comună și jur sânt Românce diplomate, între care una din Ardeal, adusă anume pentru vrednicia ei. — E într'adevăr regretabil, când deschidem ușa la străin încunjurând ca „Român” casa Românilui.

Serată literară declamatorică va aranja „Reuniunea femeilor din Buciumșeasa” la 14 Februarie st. n. a. c., 6 ore p. m., în localul școlii. Va diserta dl avocat din Abrud Dr. Vasile Fodor despre folosul însoțirilor. Taxa de intrare după bunăvoință.

Plan de învățământ. Comitetul permanent de instrucțiune s'a pronunțat aproape cu unanimitate pentru planul de învățământ unitar (fără considerare la numărul învățătorilor) în școlile populare.

Un copil mâncat de porci. În comuna Or. Szt. Miklós s'a aflat un pachet, care conținea bucățele dintr'un copilăș. Capul și trunchiul lipsiau, numai din mâni și picioare erau niște rămășițe. Cercetările judecătorului au dovedit, că copilul a fost aruncat pe stradă. Bestiala mamă, care a sërvișit fapta aceasta, nu e descoperită încă.

Călimdarul nou. Pe bircul camerei din București s'a depus un proiect pe lege, prin care se propune primirea călimdarului nou în România. Ziua de 19 Iulie a. c. să fie socotită drept 1 August și dela această dată numai călimdarul nou să mai aibă valoare în România.

Ce nu face dragostea! Fostul locotenent R. Heisser din Timișoara se îndrăgosti într'o fată săracă, Elisabeta Jarcovici. Părinții ei, cari locuiau în Belgrad, nu voiau să-și dea fata după el, dacă nu se va face gr.-or. și se va muta în orașul lor. Și Heisser de dragul fetii, a implinit toate: a părăsit armata, s'a făcut greco-oriental și s'a mutat cu iubita lui la Belgrad, unde poartă acum numele de Vladeta Milosanovici.

Tot beutura? Sima Rotar din Mehala venia noaptea târziu către casă. Pe drum se întâlnește cu un cunoscut. Din vorbă ajunge la ceartă, până-ce cunoscutul îl și bate. Se duce acasă, se culcă, dar' dimineața nu se poate scula, așa-i era de rău. N'a trecut mult, și a murit. Se poate, că în urma loviturilor primite să-și stricat ceva în lăuntru, ceea-ce i-a și cauzat moartea.

După noua conscripție, populațiunea Brașovului numără 34600 locuitori. Mai tare s'au înmulțit în ultimii 10 ani Români. — Popoarația Mediașului (com. Târnavei-mari) a crescut în 10 ani din urmă cu 984 suflete. Numărul Românilor a crescut cu 1230%. Astăzi locuiesc în Mediaș 7689 suflete, din cari 3675 bărbați și 4013 femei. După naționalitate 3826 Germani, 2553 Români și 1369 Maghiari, ear' după confesiune sânt 3365 ev.-aug., 1465 greco-catolici, 1075 greco-orientali, 921 rom.-cat., 511 ev.-ref. și 351 Jidani.

Petrecri. Reuniunea română de cântări și muzică din Bistra invită la producțiunea teatrală împreună cu cântări și joc, ce se va ține Marți, în 12 Febr. 1901, în ospătăria dlui Hirsch. Începutul la 7 ore seara. Prețul de intrare: locul I. 2 cor.; locul II. 1 cor. 60 bani; locul III. 1 cor. Venitul e destinat spre procurarea instrumentelor musicale. Ofertele benevole se primesc cu mulțumită și se vor publica pe cale ziaristică. Programa: I. Piesa teatrală: *»Harța Rezeșul«*, operetă comică într'un act de V. Alexandri. II. Cântări: 1. Serenadă, de I. Vidu. — 2. Când pe câmpie... — 3. Pe malul lacului, de O. Porsch. — 4. Plugar și ostaș, de L. Tanasescu.

— Senatul școlar din Alba-Iulia invită la producțiunea teatrală împreună cu cântări, declamări și urmată de dans, ce se va aranja în salele școlii române gr-cat. din loc, cu elevii școlii, Marți, în 12 Februarie st. n. a. c. (la 3 Sfinți). Începutul la 7 ore seara. Venitul curat este destinat în folosul școlii. Prețul de intrare: de persoană 80 bani, de familie à 3 persoane 1 coroană 60 bani, peste 3 persoane 2 coroane. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. NB. P. T. public e rugat a se prevedea cu vîptuale de acasă; de beuturi bune se îngrijește comitetul aranjator.

Dela Reuniunea sodalilor români din Sibiu. La fondul pentru acuirea unui local cu hală de vânzare pe seama *»Reuniunii sodalilor români din Sibiu«*, precum aflăm s'au făcut contribuțiile însemnate de mai jos din partea următorilor binevoitori și amici ai cauzei meseriașilor noștri, și anume: D-nii Dr. D. P. Barcianu, prof. seminarial, Demetriu Comșa, prof. seminarial, d-na Minerva Dr. Brote, *dela fiecare câte 60 cor.*; membrul onorar al Reuniunii dl Constantin Stezar, căp. ces. și reg. în pens. 50 cor.; Petru Ciora, funcț. consist., Emil Verzariu, funcț. la *»Transilvania«*, Vict. Tordășianu, referent consist., Demetriu Cuntan, prof. sem. și d-na Constanta P. Barcianu, *dela fiecare câte 30 cor.*; Teodor Orlea, funcț. consist., d-na Mioara Oltean căsătorită Dr. Giuriadi, d-șoara Adelina Oltean și d-na Fulvia De Lacotte, *dela fiecare câte 10 cor.* Apoi cu câte 20 bani următorii elevi din curs. I. clerical din seminarul *»Andreian«*: G. Barescu, A. Bena, Al. Ciocag, I. Cristea, M. Dăian, I. Demian, N. Duma, I. Dumitru, N. Fărcaș, I. Fodorean, N. Furnică, St. Gheție, I. Ghiuruțan, V. Mateiu, I. Morariu, I. Oprean, M. Nicoară, A. Popa, S. Popa, I. Preda, D. Purece, I. Roman, V. Span, G. Vasu, V. Vereșiu, M. Vulc, B. Zaharia, S. Zăvoian. *Clerici în cursul al III-lea și anume:* I. Balca, V. Bratu, I. Anca, Il. Gonția, P. Mateiu, I. Oțoiu, V. Runcean, S. Stanca, V. Stanca, N. Tiu, cum și următorii din *cursul II. clerical:* G. Almășan, A. Bodea, V. Bonea, P. Câmpian, I. Chifa, S. Ciocan, I. I. Gall, I. Giurca, A. Giurgiu, L. Mihălțan, Z. Mihălțan, Gr. Nicola, C. Oancea, I. Romoșan, O. Simition, D. Șica, G. Tulbure și D. Borcia. *Elevii din cursul al III-lea pedagogic și anume:* G. Baboș, G. Banciu, I. Bănda, I. Bărsan, I. Berbece, N. Borza, I. Bucur, P. Bura, S. Ciapa, Al. Chețan, I. Chioariu, T. Coroian, A. Enciu, A. Găldău, A. German, A. Grădinar, V. Greavu, I. Huiu, N. Ilie, V. Lăpuște, D. Marou, I. Mateș, V. Micuda, T. Nistor, I. Pușcariu, D. Sava, I. Tănăsescu, C. Tipurița, I. Vinerean. *Din cursul al II-lea pedagogic:* I. Aleman, I. Ardeu, I. Biji, A. Constantin, V. Creangă, I. Dima, V. Dragoș, P. Duca, G. Ghișoiu, N. Hamsea, N. Ivan, I. Jula, V. Jurcovan, T. Libeg, I. Ludu, I. Mateș, N. Neamț, G. Olariu, I. Păcală, R. Popp, I. Raica, I. Șovrea, I. Stăneasă, N. Stoica, G. Tăban, G. Todorache, A. Tutor, N. Vlad Stezar, V. Zdrenghea. *Din cursul I. pe-*

dagogic: F. Budoiu, M. Chiușdea, G. Crăciun, O. Cruțiu, A. Daj, I. Danciu, P. Doroga, A. Duvlea, P. Ferghete, A. Ghișoiu, S. Glava, V. Hărăguș, M. Iampa, D. Marcu, I. Maxim, I. Rascu, E. Reit, P. Rus, G. Stelea, P. Tarcea, G. Toader, N. Toma, M. Turcu, I. Vălean.

† Demetriu Furdul, ces. și reg. sergent pens., membru și acționar al institutului *»Iulia«*, membru ordinar al *»Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român«* etc., după un morb îndelungat împărțit cu sfintele taine și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în 3 Februarie n., la orele 10 și jum. noaptea, în anul 68 al vieții și al 27-lea al fericitei sale căsătorii. Fie-ți somnul lin și pomenirea ta în veci! Alba-Iulia, în 3 Februarie 1901. Văd. Ana Furdul născ. Haschek, ca soție; Avram, George, Ioan și Nicolae, ca frați, nepoți și nepoate.

† Maria Birou născ. Ioanovicu, după un morb greu, provăzută cu sf. sacrameinte ale muribunzilor, în al 37-lea an al vieții și al 18-lea al fericitei sale căsătorii, în 30 Ianuarie 1901, la orele 10 dimineața, și-a dat blândul seu suflet în mâinile Creatorului. Tievaniulmare, la 30 Ianuarie 1901. Fie-ți țărina ușoară și memoria binecuvântată! Iuliu Birou, învățător, ca soț; Aureliu și Angelica, ca fii; Nicolae Ioanovicu, ca tată; George Ioanovicu, ca frate; Ioan Birou, ca socru.

† Paulina Marc născ. Pop, după grele suferințe, provăzută cu sf. sacrameinte, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în 30 Ianuarie a. c., la orele 10 a. m., în etate de 23 ani, al 5-lea an al fericitei căsătorii. Unimet, 1 Febr. 1901. În veci amintirea ei! Vasile Marc, ca soț; Vasile și Aurelia, ca fii și fiică; Ioan Pop, învățător în Supurul-inf., ca tată; Ioan Pop cu soția Letiția Simonea, Lucreția Pop cu soțul Ioan Kővári, Silvia Pop cu soțul Traian Tamaș, Patriciu Pop, Augustin Pop, ca frați și surori.

Comitet și conducători bravi. Din Pustiniș ni-se scrie: De pe la noi numai vești bune am fericirea de a vă scrie. Onoratul comitet par. în frunte cu preotul și președintele s'au înțeles ei între ei și au cumpărat pe seama sfintei biserici un pământ, care acum sub conducerea lor este și gunoit de credincioși.

Bravul comitet văzând slăbețele școlii, ear' s'au sfătuit și au reparat-o spesând peste 200 coroane.

Avem speranță în zelosul învățător Iovu Gălvezan, că va răspândi earăși lumină în inimile noastre, lumină, care lumina înainte cu câțiva ani, răspândită de fostul și iubitul nostru învățător Petru Ferent, care acum Petro-mănenții au avut fericirea de a-l vedea în mijloc.

Tinărul nostru învățător nu cruță osteneală față de școală și față de biserică, școlarii sînt bine dedați cu ale școlii, cântăreții și cu alți plugari umblă în fiecare seară la școală de îi instruează dl învățător, ca să poată cânta sf. liturgie în cor, ceea-ce este foarte mult dorit de credincioși.

Domnul preot al locului, Dimitrie Coată, încă iubește mult pe credincioși, povățuindu-i și sfățuindu-i prin predici înfocate, bună-oară cum ne-a rostit și la sărbătorile trecute, arătând credincioșilor cum au să se poarte față de biserică și școală, adecă să le cerceteze și spriginească din toate puterile. Acestor buni conducători din partea noastră li-se cuvine laudă. Lăudându-i rugăm pe atotputernicul Dumnezeu să le dea gânduri bune, ca să poată fi toți de una și aceeași părere, când e vorba de condus afacerile bisericesti și școlare pe calea înaintării. T. V.

Junimea română din Sibiu, invită la *parastasul solemn* ce se va oficia Duminecă, la 10 Februarie n. o., în biserica din Sibiu-cetate, întru vecinică odihnă a sufletelor răposăților sei colegi respective prieteni, regretații Gustav Augustini, Vasile Baboie, Octavian Boer, Dr. I. David, Ioan Dimitriu, Ioan Dolian, Ioan Moga, Iuliu Pipoș, Ioan Predovici, Nicolae Roman și Nicolae Șuluțiu.

Avis din Agnita. Tuturor acelor domni, doamne și d-șoare, cari din eroare sau din necunoștință au fost omiși din șirul invitațiilor, prin aceasta li se face următoarea invitare:

Tinerimea adultă din Agnita, sub conducerea învățătorului Ioan Paicu, invită la *producțiunea teatrală împreună cu cântări*, ce se va aranja Marți, în 30 Ianuarie st. v. a. c., în sala hotelului din Agnita. Începutul la 7 ore seara. Prețul intrării: Loc. I. 1 cor.; loc. II. 60 bani și loc. III. 40 bani. Pentru familie à 3 persoane 2 coroane și 20 bani. Oferte marinimoase se vor cuita publice. Venitul curat e destinat spre scop filantropic.

Programa: 1. *»Cerescule Impărate«*, esec. de elevii școlii în cor. — 2. *»Cine ce face lui își face«*, piesă teatrală predată de 4 elevi de școală. *»Lăudați«*, tot de elevi. — 3. *»Sum Român«*, esec. în cor. — 4. *»Româncuța«*, esec. în cor. — 5. *»Vlăduțul mamei«*, piesă teatrală predată de tinerimea adultă. — 6. *»De-ar fi vântul«*, esec. în cor. — 7. *»O doină«*, solo esec. de Er. Hârtoagă, învățător. — 8. *»Caii Țiganului«*, predată de inv. cu 6 elevi. — 9. *»Vino lele«*, esec. în cor. — 10. *»Ce te legeni codrule«*, esec. solo de d-șoara Livia Balaban și cor. — 11. *»Cinel cinel«* piesă teatrală predată de tinerime. — 12. *»Marșul cântăreților«*, esec. în cor. — 13. *»Eată ziua triumfală«*, esec. în cor. După producțiune urmează joc.

În fine acelora cari au primit invitații ca-și-când pe 28 Ianuarie st. v. s'ar ține petrecerea, deși n'am întreprins a-i încunoștința și în alt mod, totuși și pe calea aceasta li-se aduce la cunoștință, că producțiunea s'a aminat pe ziua de 30 Ianuarie st. v. Avizez mai departe pe frații colegi, că deși glasul meu nu a *»răsunat«* precum a *»sunat«* în nrul prim al acestei prețuite foi, totuși noi vom ține ședința literară proiectată și la ordinea zilei se vor ceți două operate: 1. *»Rolul femeii în educațiune«*, disertație de inv. Ioan Muntean din Bărghiș. — 2. *»Ceva despre psihologia școlii«*, disertație de inv. Ioan Paicu din Agnita. — 3. Eventuale consultări. Cred, că cu toții vor lua d-nii colegi parte la ședința literară și eventual seara la petrecere, de oare-ce e voea mai marilor noștri, dar' mai pe sus de toate a fost și este dorința noastră.

Ninsoare cu tunete și fulger. Din Turda ni-se scrie, că acolo în noaptea de 29 Ianuarie a fost o mare furtună cu ninsoare, ear' cătră dimineața a tunat și fulgerat de mai multe-ori. Oamenii superstițioși atribue acestui fenomen bătaie, ciumă, foamete etc.

Cărți nouă. *»Educațiunea socială«*, de Teodor V. Petrișor. Caransebeș, 1901. Într'un stil popular, cu căldura ce o dă rîvna pentru binele poporului, își desvoaltă autorul disertațiunea sa, cetită în adunarea despărț. Panciova a *»Asociațiunii pentru literatura română etc.«* Recomandăm cartea, care costă numai 20 bani, îndeosebi cetitorilor din părțile bănățene.

— *»Cultura plantelor de nutreț«* de D. G. Ionescu. București, 1900. Este a 17-a cărfică din biblioteca populară a administrațiunii domeniilor coroanei.

Dări de seamă dela producțiunii de cântări și teatru. Cu ocaziunea producțiunii împreună cu cântări, declamări și teatru, ținută în Pianul-superior, la 7/20 Ianuarie a. c., au binevoit a suprasolvi următorii domni și doamne: Petru I. Comșa, comerciant în Săliște 5 coroane; Ioan M. Vulc, proprietar în Pianul-superior 5 cor.; Dumitru Man, notar în Loman 5 cor.; George Albu, învățator în Pianul-superior 4 coroane; Petru Opincar, proprietar în Sebeș 3 coroane; George Șeulean, notar în Pianul-superior 3 coroane; Maxim P. Vulc, teolog cursul I. 1 coroană 40 bani; Vasile Oana, paroch în Pianul-superior 1 coroană; Simion Ghibu, paroch în Pianul-superior 80 bani; Victoria Goga, învățătoareasă în Pianul-inferior 60 bani; Simion Todorescu, proprietar în Pianul-superior 80 bani; Avram Stefanescu, pădurar cercual în Pianul-sup. 80 bani; Ioan Goția, notar în Rechita 1 coroană; Ioan Alisie, primar în Loman 1 cor.; Petru Cucuian, paroch în Loman 1 cor.; Nicolae Stancu, învățator în Loman 1 coroană; Gligor Filimon, cassar în Loman 40 bani; Ioan Sim. Vlad, proprietar în Loman 1 cor.; Mafteiu Stancu, proprietar în Loman 1 coroană; Tănase Mirca, proprietar în Loman 60 bani; Vasile Dura, învățator în Pianul-superior 2 coroane; Ioan Nicoară, comerciant în Pianul-superior 1 coroană.

Suma intratelor a fost de 66 cor. 60 bani, lângă care alăturându-se suma suprasolvirilor de 40 coroane 40 bani, rezultă suma de 107 coroane, din care subtrăgându-se spesele de 57 coroane 28 bani, rămâne un venit curat de 49 coroane 72 bani, cari bani s'au și predat episcopului bisericesc dlui Ioan M. Vulc în scopul înmulțirii bibliotecii școlare.

Subscrisul mă simt în plăcuta poziție de a aduce sincera mea mulțumită atât marinimoșilor domni suprasolvitori, cât și binevoitorilor participanți. Pianul-superior, 8/21 Ianuarie 1901. Vasile Oana, paroch și cassar.

— În comuna Grind aranjându-se la 8 Ianuarie n. a. c. o petrecere teatrală împreună cu joc, cu ocaziunea căreia s'a desvilit portretul patronului școlii confesionale gr-cat. din loc în persoana M. On. Domn Nicolau Tămaș, protopop onor. și paroch în retragere, subscrisul vin și pe această cale a exprima mulțumită prea stimaților participanți, precum și celor cari au binevoit a suprasolvi la această petrecere. Suprasolvitori au fost următorii: Prea On. Domni: Nicolau Solomon, protopop în M.-Ludoș 1 coroană 20 bani; Nicolau Tămaș, fost paroch și protopop onorar în Grind 1 coroană; Vasile Morariu, învățator în M.-Ludoș 4 coroane; Valeriu Sandru, învățator în Ciunga 1 coroană; Nagy Gábor, notar în Grind 2 coroane; Teodor Hărșan, preot gr-cat. în Chimitelnicul-de-Câmpie 1 coroană; Ilie Hircan, cooperador în St.-Mărtinul-sărat 80 bani; Vincențiu Nemeș, preot în St.-Mărtinul-sărat 40 bani; Anania Urcan, proprietar în St.-Mărtinul-sărat 1 cor.; Teofil Pop, preot în Hădărău 1 cor.; Reich Bernath, mare proprietar în Grind 1 coroană; Fekete Gergely, proprietar în Grind 2 cor. Grind, la 1 Febr. 1901. Teodor Trombiș, învățator gr-cat.

Dela producțiunile noastre teatrale. Corul rom. din Checia-română a aranjat în 19 Ianuarie a. c., sub conducerea harnicului învățator Ioan Rațiu o petrecere foarte reușită, la care s'au cântat poezii naționale și s'au dat piesele »Șoldan Viteazul« (S. Bugariu) și »De necaz«, comedie populară de T. Speranță (cu actorii P. Ilineanț, G. Birdean, P. Bugariu și I. Giolvezan). În pauză s'a jucat »Bătuta« și »Călușerul«.

— În Pianul-de-sus a fost a doua zi de Bobotează concert împreună cu declamări și producțiune teatrală. Co-

rurile au reușit pe deplin, mulțumită dlui Ioan Cionca, învățator în acea comună. Frumoase au fost declamările d-șoarelor Maria Oana și Raveca P. Vulc. În piesa teatrală »Beizadea Epaminonda« au eselat mult indeosebi d-șoarele Ioana și Valeria I. Vulc.

— La cea dintâiu petrecere teatrală aranjată de tinerimea română din Ticușul-săsesc prin stăruința harnicului domn preot Ilariu Cojocariu și prin a zelului domn învățator Ioan Haizea, s'au jucat piesele »Sărăcie lucie« și »Nărodul și neguștorul«. Dintre persoanele cari au jucat în piesa »Sărăcie lucie« mai tare a atras atențiunea publicului Ioan Homorozean, jucând rolul nebunului, Ioan Roșca, jucând rolul cărașului și George Pascu, jucând rolul gojmanului. Din dialogul »Nărodul și neguștorul« foarte bine s'a predat rolul nărodului prin dl inv. Ioan Haizea. În piesa »Sărăcie lucie«, foarte frumos ne-a delectat d-șoara Silvia Cojocariu, prin tonu-i melodios, cântându-ne o doină.

Intrate au fost 73 cor. 50 bani; eșite 53 cor., venit curat 20 cor., care s'a și transpus în casa școlii gr-cat.

Un participant.

Câtă gendarmerie este în Ungaria? După-cum cetim în »Reichswehr«, gendarmeria reg. ung. (dimpună cu cea croato-slavonă) numără: 2 generali, 217 oficeri de stat-major și superiori și 8848 de feciori, cari sânt împărțiți la 1497 de posturi. Față de Austria posturile sânt îndoit de tari. Districte gendarmerești sânt 7, cari coincid cu cele 7 districte ale honvezimii (fiecare district are 3 oficeri de stat-major, 17—37 oficeri superiori și 1010—1610 feciori. În Ungaria este relativ mai întărită gendarmeria, ca în Austria, căci la fiecare 2088 de locuitori se vine câte un gendarm. — Nu-i vorba, nefericita idee e destul de bine păzită în »respectul« acesta.

Fuidul regenerator pentru cai al lui Kwizda. »Sport«, revistă de specialitate pentru curse, vênat și cai, se pronunță asupra fluidului regenerator al lui Kwizda, în chipul următor: »Celele sforțări mari voește să conserve la caii sei vinele în curățenie, li-se recomandă fluidul regenerator al lui Ioan Francisc Kwizda, farmacist în Korneuburg lângă Viena. După fiecare întrebuintare, după-ce am frecat bine cu paie vinele, frecăm picioarele calului dela genunche până sus la coapsă cu fluid regenerator, apoi li aplicăm bandage ușoare; un mijloc acesta simplu și totuși de efect foarte folositor pentru conservarea vinelor în stare bună și capabilă de suportarea strapațelor și pentru delăturarea formării zoilor. Fluidul regenerator pentru cai ces. și reg. priv. al lui Kwizda n'ar trebui deci să lipsească nici unui proprietar de cai.

Duel între domnișoare. În Neapole s'a întâmplat și încă un groaznic duel între d-șoara Filomena și Angiolina, cari amândouă erau ocupate în aceeași prăvălie. Causa conflictului? Dragostea — bat-o pârda! — pentru unul și același domnișor. Eșind pe teren cu doctori și cu secundante în toată forma, și dându-se signalul, începură ca niște furii să se străpungă cu pumnalele. Angiolina rămase moartă pe câmpul de luptă, Filomena scăpă cu câteva răni mai ușoare. Ei bine, boieri d-voastră, unde mergem în chipul acesta?

Știri din piață. Sibiu, grâu, hl. cor. 10—10.60, săcară 7.40—8.60, orz 6.60—7.20, ovės 4—5, cucuruz 6.40—8, meiu 7—8, cartofi 250—320, mazăre 11—12.50, linte 12—14, fasole 10—11, ouă 10 buc. 70—80 bani.

Brasov, grâu, hl. cor. 11.20—12.40, săcară 8.40—8.80, orz 7.10—7.60, ovės 5.10—5.30, cucuruz 7.60, mazăre 18, linte 21, fasole 10.50, cartofi 2.20.

Oradea-mare, grâu, 100 chlgr. cor. 12—13.80, săcară 12—12.80, orz 11.60—12, ovės 10.80—11.20, cucuruz 9.80—10, fasole 15.80, cartofi 5.

POSTA REDACȚIUNII.

Dlul M. Andr., Chintău. Versul trebuie să-l păstrăm pentru iarna viitoare. — Ce numeri n'ai primit?

Dlul Crăciun Ponican, Săcueni. Lucrul nu-i destul de lămurit, afară de aceea fiind vorba de fapte criminale, pe cari noi nu le putem controla de aici, trebuie să iai d-ta răspunderea, iscăind și în foaie, almintrelea putem fi trași în judecată.

Dlul P. Muntean, Berliște. Raportul sosit prea târziu.

Ab. 897, Micălaoa. După statutul organic, la care sântem datori a ține, la parochie de cl. I nu poate concura fără unul cu 8 clase gimn.

Dlul Ioan Lung ab. 4504, Lupoaea. Dacă ai martori, după-cum spui în epistolă, câștigi procesul, mai cu seamă, că ai și folosit de atâta timp bucata de loc. Numai nu amina, și ia 'ți și un avocat cinstit, ca să fii sigur. — Călinarul l-am trimis.

Dlul O., Armeni. Toate cele-ce puteau dovedi netemeinicia atacurilor îndreptate în contra d-tale, precum și cele-ce scoteau la iveală munca depusă pentru biserică s'au publicat. Înțelegi necesitatea de-a nu lungi discuția asupra unei chestii deplin lămurite în fața publicului cetitor.

Dlul I. R., Mărtonhegy. După pensie nu plătești nici un fel de dare comunală. Dacă ești și proprietar, ești supus după proprietatea d-tale la acele dări.

Dlul I. T., Șeuoa. Almanachul n'a mai apărut. — Studii literare cu greu am pute publica, având în vedere pe cetitorii nostri. »Revista« din Șoimuș ar fi mai potrivită pentru aceasta.

Dlul Archidim Partene. — Călinarul nu-l avem.

Ab. 2340 D. M. Leac de pecingine: să te speli cu săpun de păcură (Theerseife) sau apoi seara cu smântână amestecată cu funingine de pe fundul căldării, de care ne spălăm numai dimineața.

Dlul Andron Hanglu, Galga-de-șos. Marfă bună și ieftină căpetați dela societ. română »Concordia«, care are boltă în Sibiu, Făgăraș și Alba-Iulia. Câte licențe de cârcimărit să fie, a hotărât reprezentanța comunală. Trafica atiră dela atestatul primăriei, al comisariului și dela placul direcțiunii financiare.

Ab. 1233, Ciclova-montană. Ori-ce cetățean plătește dare după venitul lui. Dacă nu aveți salariu, faceți un recurs (unguresc) ne-timbrat și-l înaintați la direcțiunea financiară spunând, că suma, după care vi-s'a socotit darea, nu o primiți totdeauna, prin urmare vi-se ia prea mult. Numai trebuie dovedit.

Ab. 1790, Pogăceaua. D-ta nu părăsi locul și lasă să te improcueze. La proces apoi să dovedești cu martorii originali, că atunci, când s'a făcut contractul, nu era vorba de 3 locuri, ci numai de 2.

În numărul viitor dăm și celelalte răspunsuri.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Andrei Baltes

Nr. 5—1901.

[7] 3—3

Publicațiune.

Comuna *Bratei* dă în arândă *pășunatul* seu foarte nimerit pentru *pășunea oilor*, numt „Pe dealuri”, în nemijlocită apropiere de comună, în estindere de 256 jugere catastrale, și anume în *4 Februarie 1901, la 10 ore a. m.* Esarândarea se face pe un an eventual la dorirea expresă a licitanților și pe mai mulți ani în mod public. Prețul strigării e *1600 coroane*. Vadiul 160 coroane.

Condițiunile de licitație se pot afla în orele de oficiu în cancelaria comunală.

Bratei, în 5 Ianuarie 1901.

Oficiul comunal.

Un tinăr român

care știe bine *limba maghiară*, se primește pe timp mai îndelungat numai decât ca *adjunct de notar* în cancelaria notarială a subscrisului.

Respectivul primește un *salariu lunar de 24 coroane*, viptul întreg, *cuartir și luminat*.

Reflectanții să se adreseze la subscrisul. [6] 2—2

Ioan Bunea,

notar în comuna *Cacova*, p. u. *Orlat*, comit. *Sibiului*.

Prăvălie de închiriat.

Baillu Pop, primar în *Poiana (Nyirmező, u. p. Nagy-Enyed)* închiriează un edificiu, acoperit cu țiglă, (situat în mijlocul comunei, lângă drumul comitatens, foarte umblat) compus din 5 odăi, pivniță, acomodat și pentru hotel, cu licență de beuturi, tăbac, sare, tăiatul de carne, cari drepturi nu le poate câștiga nime altul. Doritorii să se prezente în persoană sau să scrie la adresa de sus. Edificiul cu toate apartinențele este și de vânzare. [9] 1—3

Se dă în arândă

o boltă bună și căutată, aranjată cu tot felul de mărfuri care se recere pentru săteni, cu drept de vânzare de sare și tăbac (tutun) și licență de beuturi, la boltă e *magazin și 2 pivnițe*, se dă în arândă pe lângă condiții favorabile pe vre-o 5—6 ani sau și pe mai mult. Se face învîrtire de 12 mii fl. până la 15 mii fl. v. a

Doritorii au să se adreseze la **redacția** acestei foi. [8] 2—3

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

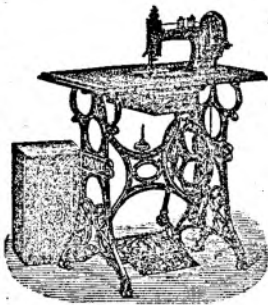
Incrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. Il trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografa”, soc. pe acțiuni.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiin. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de **mașini de cusut** mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum *ace, curele, oleiuri fine* și altele se află întotdeauna în depositul meu. **Reparaturile** la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate **prompt, ieftin și conștientios cu garanție**. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau **5 ani garanție**. [10] 1—10

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Prăvurile Korneuburg ale lui Kwizda

[33, 11—15

pentru nutrirea vitelor

Mijloace dietetice pentru cai, vite cornute și oi.

De 50 ani deja întrebuințat în cele mai multe economii de vite la lipsa poștei de mâncare, la digestiunea rea, la îmbunătățirea și sporirea laptelui. Prețul: $\frac{1}{2}$ cutie cor. 1.40, $\frac{1}{3}$ cutie 70 bani. Veritabilă numai cu marca de mai sus, de vânzare în toate farmaciile și droguerile.

Deposit principal la:

Francisc Ioan Kwizda,

furnizor de curte ces. și r. austro-ungar, ger. român și princ. bulgar.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Din editura „Tipografeii”, soc. pe acții în Sibiin.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. —30
Art. de lege XXI. și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	» —50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	» —80
Aluașiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpătare«	» 1.—
Brote Eugen, Ținerea vitelor	» —24
» » Trifoiul	» —20
Costan T., Aur, novelă	» —30
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarata	» —30
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	» 1.60
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	» 1.40
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri	» —20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	» —40
» » Reprivere din Paradoxe sociologice	» —40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886)	» —10
Russu-Șirianu I., Moara din vale, 8 novele	» 1.40
Simtion T., Păcate Domnești, novelă orig.	» —60
Simu R., Monografia comunei Orlat	» —50

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă **rabatul** cuvenit.

Se află de vânzare în librăria **W. Krafft** în Sibiin.